

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

Alfhild Agrell.

Iduns kvinnliga akademis stipendiat för året.

PÅ FÖRSLAG af Selma Lagerlöf har kvinnoakademien denna gång beslutat utdela sitt årsstipendium 1,000 kr. "för belönande eller främjande af någon förtjänstfull kvinnlig gärning" åt den framstående författarinnan fru Alfhild Agrell, hvars betydande insats i svensk prosakonst gör akademiens val synnerligen berättigadt. —

Ingenstädes komma vindkasterna häftigare och mera oväntadt än inom litteraturens rike. Det fanns en tid, och den är ej så aflägsen, då fru Agrells namn var att räkna till dem, kring hvilka det stod strid. Hon tillhörde, som bekant, det unga realistiska Sveriges falang på 80-talet, då dikten satte problem under debatt och hvarje skönlitterär bok bar en tendens i skölden. Kvinnorörelsen hade fått mäktiga vittra förespråkare, och alla kvinnliga pennor ställde sig med inspirerad indignation i sitt köns tjänst. Fru Agrell skref vid den tiden skådespelen "Ensam", "Dömd" och "Räddad", hvilka gingo öfver scenen, det ena raskt efter det andra, väckte upseende och stadgade hennes namn.

Detta befastes ytterligare genom hennes berättelseserier "Från land och stad", "På landsbygden", "Nordanfrån" och "Under tallar och pinier", hvilka bland annat innehålla alldeles förträffliga norrlandsskildringar, där människor och natur äro uppfattade och återgifna med en kraft i karaktäristiken, som tyder på den äkta diktargäfvningen.

Åt sin humoristiska lifssyn gaf hon form i de båda Lovisa Petterkvist-böckerna, som på sin tid åtnjoto en stor popularitet och som falla inom ett helt annat område än hennes öfriga alstring. En dramatisering af Lovisa Petterkvists öden, verkställd af författarinnan, föreligger sedan någon tid i manuskript. Den bör utan tvifvel bli en ackquisition för vår ganska magra lustspelsdramatik, så snart det behagar den store teaterchef, som fått sig pjäsen erbjuden, att släppa fram den i rampljuset. Hennes senaste bok bär titeln "Guds drömmare" och präglas af några af hennes temperaments-bästa och djupaste egenskaper.

Nya litterära ideal ha emellertid trängt 80-talets diktning och dess utöfvare en smula åt sidan; de få nu bevittna, hur den nya tiden inriktat sin kamp mot andra mål än dem de stredo för. Men det allmänmänskliga i deras lifsafspegling utplånas ej, utan är oberoende af tidsströmningarne, och därför skall ock det bästa i fru Agrells diktning fortifara att bestå.

För närvarande vistas författarinnan i Vänersborg och är där sysselsatt att lägga sista handen vid en ny roman.

FÖRFATTARINNAN FRU ALFHILD AGRELL,
SOM AF KVINNLIGA AKADEMIEN UTMÄRKTS MED IDUNS PRIS FÖR ÅR 1909.
FOTO FÖR IDUN AF HOFFOTOGRAF A. BLÖMBERG.

FREDAGEN DEN 15 sistlidne december kl. 7 e. m. möttes under ordförandeskap af professorskan Agda Montelius i de s. k. Kungsummen å Grand Hôtel i Stockholm Iduns Kvinnliga Akademi till sin högtidliga årssammankomst, hvarvid det af Idun anslagna priset af 1,000 kr. för år 1909, såsom ofvan meddelas, tillerkändes författarinnan fru Alfhild Agrell.

Vid samma tillfälle antogos följande

Stadgar

för Kvinnliga Akademien.

Akademien, hvilkens uppgift är att, i första hand genom utdelandet af ett årligt pris från tidningen Idun, främja, uppmuntra och belöna förtjänstfull kvinnlig gärning, vare sig som initiativ eller som fullbordadt verk, består af nio svenska kvinnor.

Ledamöterna böra vara representanter för olika områden af kvinnlig verksamhet, nämligen en för litteraturen, en för de bildande konsterna, en för musiken, en för teatern, en för vetenskaplig, en för pedagogisk och en för social-filantropisk verksamhet, en för hemsloyd och konstindustri samt en för affärsverksamhet.

Val för att fylla ledigvordna platser förrättas af Akademien vid ordinarie årssammankomst, sedan motiverade förslag från allmänheten inhämtats genom Idun. Valet sker med slutna sedlar. Den sålunda utsedda, hvilken bör representera samma verksamhetsområde som den afgångna, är vald för nio år.

Af de ursprungliga ledamöterna, hvilka utsågos genom en af tidningen Idun under år 1905 anordnad allmän omröstning och hvilka möttes till konstituerande sammanträde den 6 januari 1906, utlottas vid årssammankomsterna 1913 och följande år en hvarje gång; den utlottade är dock ledamot af Akademien intill slutet af följande år. Valet förrättas vid årssammankomsten näst efter den, då lottningen företagits.

Akademien utser inom sig ordförande och sekreterare och dessa fortfara, om de ej själfva afsäga sig, att innehafva sina befattningar under den period, för hvilken de äro valda till ledamöter af Akademien. Val af dessa funktionärer ske med slutna sedlar. Skulle några andra befattningar synas erforderliga, öfverlämnar Akademien åt den eller dem af sina ledamöter, som därtill äro lämpliga och villiga, utföandet af dylika befattningar.

Ordinarie årssammankomst äger rum under första hälften af december månad. Till extra sammanträde kan af ordföranden och sekreteraren kallelse utfärdas, om sådant synes behöfligt, eller om tre af Akademiens ledamöter på uppgifna grunder sådant påyrka.

Genom Idun uppmanas allmänheten att årligen inkomma med motiverade förslag till pristagare. Alla sådana förslag böra vara inlämnade till sekreteraren före utgången af oktober månad.

Förslag till ändring af dessa stadgar kan afgifvas vid ordinarie årssammankomst och blir sådant förslag hvilande till nästpåföljande årsmöte. För ändringars vidtagande erfordras att två tredjedelar af samtliga ledamöter äro ense om lämpligheten af sådan ändring.

*

Genom dessa stadgar har den institution, som under namn af Iduns Kvinnliga Akademi redan ingått i det allmänna medvetandet, fått en framtidsduglig och tryggad organisation, som bör lända till fromma för dess erkännansvärda uppgift och kanske också kan gömma på möjligheter till den gagneliga verksamhetens vidare utveckling.

Några ord till mödrar.

DET ÄR EN pedagogs ord till föräldra och målsmän i en för skolungdomen betydelsefull fråga, som här uttalar. Inskärpan det af ansvarskänslan och odlandet af pliktbegreppet hos dem, som i skolan danas för lifvet, kan ej ske enbart genom lärarne, hem och skola måste härvidlag, som i så mycket annat, öfva sin växelverkan på det unga sinnet. Att så icke alltid sker är en brist, hvars afhjälpan kan vara förtjänt af ett meningsutbyte, för hvilket Idun gärna håller sina spalter öppna.

ÄRADE FRU X!

Tillåter Ni mig börja en korrespondens i denna tidnings spalter? Hvad jag vill säga Er, gäller så många mödrar, som jag haft att göra med under ett par decenniers skolarbete, att jag har all anledning tro det gälla vida, vida flere. Och är det sant, att människan innerst är sig lik under olika, till det yttre än så växlande tider, så är det ock en framtidsfråga, vi nu ha att göra med. Jag tror, att ämnet väl må anses värdt ett allmänna intresse.

Kanske det dessutom i ett bref faller sig lättare att få fram, hvad jag åsyftar, än när jag kommer på visit till Eder eller Ni gör mig äran af ett besök i skolan. En viss försynthet kan då lätt hindra mig från att ställa saken på sin spets. Och det är ju Eder egen älskling, som det närmast rör; för hans utveckling är Ni, det tror jag till fullo, oändligt mycket mera intresserad än jag någonsin kan blifva. I frågor härom vore det nog bra att för en gång lämna den gamla ridderligheten åsido.

Ni tycker att jag är besvärlig. I synnerhet med de där lapparna, som jag skickar hem med Putte: att han inte kunde sin läxa i dag, att han haft något fuffens för sig, att han fuskat i skrifningen o. d. Vidare de där mellantermnsbetygen, där man aldrig får se annat än BC eller C. Aldrig annat än tråkigheter. Själf är Ni ju litet klen, och Eder man är så häftig. Han får arbeta och släpa, och Eder uppgift är att göra det lugnt och stilla för honom de stunder, han kan få vara hemma. Det är ju inte skäl att oro honom med de där obehagligheterna med Putte. Under orden "Uppvisadt för" och öfver ordet "Målsman" skrifer Ni så Edert eget namn, fullt utskrifvet eller ett "A. Xenofonsson". I senare fallet kan det hända, att jag till en början tror det vara Eder mans namnteckning; det tar ju alltid en tid, innan man lär sig namnen på alla sina lärjungars fäder och mödrar. Men äfven om det fullt tydligt framgår, att det är mamma, som kvitterar anmärkningen, så kan jag icke inför pojken och hela klassen desavouera Eder moderliga auktoritet; hemmet har ju i alla fall fått veta, hvad jag önskat meddela. Jag gör nog vissa försök att erhålla pappas underskrift men lyckas långt ifrån alltid; somliga af mina kamrater anse sig icke ens berättigade att göra någon åtskillnad därvidlag. Jag respekterar till fullo deras fina försynthet för att ingripa i hemmets lif. Det kan emellertid hända, att jag har ett eller annat viktigt ämne i en klass, hvars expedition skötes af lärare med sistnämnda uppfattning; i sådant fall kan jag vara förvissad om att det blir ännu oftare, som meddelandet återkommer, försedt med moderns namn.

Om nu Ni själf, fru X., eller Er man, herr direktör X., undertecknar ett dylikt meddelande, borde ju vara skäligen likgiltigt — under en förutsättning likväl. Ni meddelar det naturligtvis genast för direktören, så snart han kommer hem, eller afvaktar på sin höjd den tid på dagen eller en sådan dag, då Ni af gammal erfarenhet vet, att det går lättare att tala om obehagliga saker?

Men det är just här skon klämmer. Hur många gånger har jag icke fått höra, då måls-

män gjort mig ett besök här uppe i skolan eller jag arrangerat ett sådant sammanträffande: "Det har jag icke sett. Det vet jag ingenting om." Ingenting har åtgjorts, trots mina upprepade underrättelser; ingen ökad tillsyn vid läxläsningen, inga anordningar för läxhjälp i enskilda, kanske lätt om bättrade delar af årskursen, ingen allvarligare insats från hemmets sida för stärkande af gossens plikt-känsla.

Jag säger här min tanke rent ut: Ni har handlat mycket illa mot Er son. Hur var det, gick han inte i ferieskolan i somras och kom med knapp nöd upp i klassen vid terminens början? Man tyckte sig då se vissa möjligheter, och så slapp han igenom. Jag skulle själf så gärna vilja låta honom flytta upp redan vid läsårets slut — men den ena gången efter den andra brister det. Jag gör, hvad jag kan — det är ju inte endast honom utan många andra, jag måste söka att hjälpa fram; skickar meddelande efter meddelande, men ingen förändring inträder.

Jag tycker, det är synd om Putte. Hela skolarbetet måste bli så tryckande outhärdligt för honom. Större delen af kamraterna går förbi honom. Man kan inte i en stor klass åstadkomma individuell behandling. När eller om till slut något göres, är det så oändligt mycket att taga upp. Ofta är det då för sent. Tänk däremot, så litet som ibland kan erfordras för att sätta lif och fart i arbetet. Med hvilken glädje t. o. m. en liten skolpojke kan gå till sitt arbete, det kanske Ni inte behöfver gå långt för att finna exempel på.

Ni aftrubbar hans plikt-känsla. Han ser, hur lätt det går att slinka ifrån att fullgöra sina skyldigheter. Det blir en dålig lärdom för lifvet.

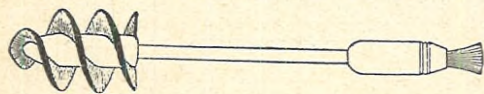
En sak, som vi måste lära, stora eller små, det är ansvaret. Att träda inför far med klara bevis på att man förbrutit sig, att man icke uppfyllt sin plikt, det är svårt, mycket svårt. Han må vara häftig, han må vara ensidig, han må vara hård: det är dock fadershjärtat, som dömer. I hvarje sådan dom ligger alltid något af den dom, hvarmed Fadern där ofvan dömer — dömande, men på samma gång upprät-tande.

Låt hellre den domen utföras af gossens egen far än af oss! Och när han en gång träder ut i lifvet, så utföres den af personer, hvilka icke, såsom vi lärare, äro honom på något sätt i faders ställe.

Helst skulle jag önskat att med utsatt namn stå för hvad jag tillåtit mig säga här ofvan. Men för att icke ens misstänkas för att vilja personligen sära någon enda mor, hvars kärlek till barnet dock ytterst öfvergår till och med faderns, begagnar jag mig af ett namn, hvarunder man hvarken påträffar mig i läroverks-katalog eller statskalender. Jag är ändå viss om att brevet kommer adressaten eller adressaterna till handa, liksom jag hoppas, att den ärade redaktionen befordrar eventuella svar. För ett sådant vore jag ytterst tacksam.

Med utmärkt högaktning

JAN ERSSON.

Ett länge känt behof fyller vår pat. GALOSCHBORSTE

som är den enda i handeln förekommande som verkligen förmår rengöra galoscher inifrån. — Ombärlig för alla som använda galoscher och sätta värde på att hålla skodonens snygga. Pris kr. 2:50. Till landsorten mot efterkräf.

LUDV. TRAUOGOTT, Stockholm, Norra Bantorget 18. Återförsäljare erhålla rabatt.

Den brustna Himlen

En gammal historia

af

Gustava Svanström

GUSTAVA SVANSTRÖM är rätt svår att placera inom den moderna författarvärlden. Hon har icke sina vänner bland beundrarna af moderna djup-sinnigheter och teknisk-stilistisk konstfördighet, men är samtidigt för ursprungligt poetisk, för samvetsgrann och konstnärlig diktare för att tillfredsställa en banal smak. Hon tyckes i sitt författarskap, på hvilket den utmärkta romanen "På Blåhammars bruk" är ett typiskt exempel, bygga på gamla goda romantraditioner, men verkligen bygga, eftersom hvad hon ger är en utveckling och förnyelse af det gamla. Och det är de, som i sin smak för litteratur likaledes hänga fast vid en äldre riktning, som uppskatta Gustava Svanström. Följande nyårsskiss innesluter just de egenskaper i stil och ämnesbehandling, som gifvit författarinnan hennes anseende hos publiken.

I SIN MED MÖRK och regelrätt kömfort möblerade sal sitter änkeassessorskan Berner och läser en predikan för sitt husfolk. Det är nyårsdag, och hvarje sön- och helgdags-eftermiddag läser hon en timmes tid ur samma digra bok, medan familjeporträtter blicka ned från väggarna i orörlig tystnad, och stolarna stå i samma raka, liksom lyssnande rader.

Det svarta sidenet frasar sakta i hennes klädning, och det ännu mörka håret, som i slätglänsande bucklor hvilar öfver öronvalkarna, omramar ett ansikte, där en sträng gudsfuktan tryckt sin prägel efter en svunnen skönhets glans.

Utan starka tonfall men hängifvet och stilla själbegrundande läser hon sida efter sida, och många äro de tankar, som hinna att därunder förirra sig långt bort både från text och till-lämpningar, många äro kanske också de lömska gäspningar, som de yngre bland hennes åhörare måste undertrycka, medan uret sakta pickar, och flingorna mjukt falla utanför.

Slutligen vänder hon det sista bladet, hinner till ett andaktsfullt amen, och sedan hon knäppt händerna och läst välsignelsen, är hvar och en fri.

Men själf sitter hon en halftimme senare i sitt lilla kabinet inbegripen i ett samtal med församlingens kyrkoherde. Han är en lärd man och en framstående teolog, därjämte är han mystiker, en det innerligas man, och öfver assessorskans om hvissnade gulhvita rosenblad påminnande kinder tändes så småningom en matt rodnad.

Ty här finner hon en sällspord förståelse, och det yttre lifvets företeelser försvinna för dessa båda, som hålla sin syn riktad på de många erfarenheterna i en kristens inre lif.

Emellanåt händer det, att assessorskan låter sin blick frånvarande glida öfver kabinetts väggar, och bland andra porträtter ser då ett skönt flickhufvud ned på henne. En ung kvinna ser på henne, en ung kvinna, som hon en gång kände, ty hennes egen själ bodde inom det vackra omhöljet, hvaraf porträttet är en afbild.

Men det är nu längesedan, och i denna stund är bryggan bränd för henne mellan förr och nu. Därför, när hennes blick åter irrar mot

den unga kvinnan, får den lif endast af in-tresset för de brännande spörsmål på det andliga lifvets område, som upptagits till diskussion mellan henne och hennes andlige vän.

Slutligen blir det en paus, och den andlige sitter i sina tankar och flyttar på foten af den lilla lampan, som brinner på bordet emellan dem. Genom denna rörelse komma äfven skug-gorna att flytta på sig, och öfver flickhufvudet på väggen glida de upp och ned.

Den andlige märker det ej, men assessorskan ser det, och en underlig rörelse vibrerar plöts-ligt genom hennes inre.

Det är som om det förgångna skulle få röst att tala genom detta lilla skuggspel, och när den andlige tar bort sin hand, lägger hon i stället, som om det skedde helt mekaniskt, dit sin smala hvita hand.

Då upprepas ej mera skuggspelet.

De båda rösterna ljuda åter i förtroligt sam-tal, dämpade och stilla.

Men öfver assessorskans panna har det lägrat sig ett strängt vemod.

— Människosjälen är som ett vax, säger hon, allrahelst i ungdomen, och då blir det afgörande, om Gud eller världen får forma vaxet, medan det ännu är mjukt.

Slutligen tar den andlige afsked och går, och hon sitter ensam försjunken i sina tankar.

Det är underligt, hur en skuggas rörelse kan komma trettio år att plötsligt försvinna och kalla till lif igen det, som är dött och be-grafvet, tänker hon.

Och hon sitter med sin bleka hand ännu hvilande på lampfoten och tänker bleka och tuktade tankar om en historia, som en gång var röd och lefvande. —

Klockan är ett, och på bruksherrgården är det middagstid och middagsmat. Bakom skå-len med den rykande ärtsoppan sitter bruks-patronessan och öser i tallrikarna, och medan de sändas rundt, låter hon sina fryntliga ögon mön-stra familjekransen, som knyter sig kring bordet.

Ljust här ha de, som höra henne till, redigt ljust som stry eller lin, och rödlätta fräknar pricka deras hälsofulla hud.

Olik dem som natt och dag är den unga kusinen, Eva Lisa Lagerfeldt, som sedan ett par år vistas i huset. Blåsvart hår har hon och täta svarta ögonfransar, som blott ha en allt för stor benägenhet att sjunka ned i en vacker skuggning mot kindernas klara vallmo-blad.

Den hurtiga brukspatronessan tänker:

Eva Lisa är som en tafla, men inte kommer man långt här i världen med att vara blott och bart som en tafla.

Och hon säger raskt:

— Nå, Eva Lisa, såg du några bekanta i dag?

Eva Lisa vaknar. Hon har varit ute på en åktur, och nu drar hon sig till minnes, hvilka hon mötte.

Hon mötte prästgårdsflickorna i en brant backe. De hade varit med ute och tagit upp tionde; i alla gårdar hade de blifvit trakterade och i decemberkolden sutto de röda och trinda midt i ett lass med rågbullar och smörbyttor och hemstöpta ljus.

Eva Lisas mörkblå ögon tindra. Skall det manne bli kalas i prästgården i jul? Nu ha de andra fått någonting att tala om, och då blir hon tyst.

Är Eva Lisa som en tafla, när hon åter sänker sitt mörka vallmohufvud, finns det ännu en vid bordet, som ser det, och han tänker annorlunda om det än den driftiga bruks-patronessan. Ty det är med målarögon han ser.

Han har kommit till herrgården för att måla porträtter, och redan äro den myndige bruks-herrn och hans maka och den äldsta, nygifta dottern i sin ungmorsskrud uppfångade på du-ken och bevarade åt eftervärlden. Men ännu dröjer målaren, och som gäst är han kvarbjuden öfver jul och nyår.

Ty han besitter äfven andra talanger än att måla. Han kan vara kvick och älskvärd, full af uppslag och idéer, när han vill, och sådan är brukspatronessan, att kan hon utnyttja arbetstiden i sitt hus mer än de flesta, har hon heller ingenting emot, att hennes ungdom släpper Barrabam lös under helgens trefna dagar.

Men just nu ser inte målaren glad ut. Han blickar dystert ned i tallriken, och medan han

Begär alltid

Granit-emaljerade

Giftfria och syrefasta.
Prisbilliga.

KOCKUMS KOKKÄRL Fås på begäran öfver
— allt i hela världen. —

KALMAR ÅNGKVARNS A.-B:s
Hafregryn & Sundhetsmjöl

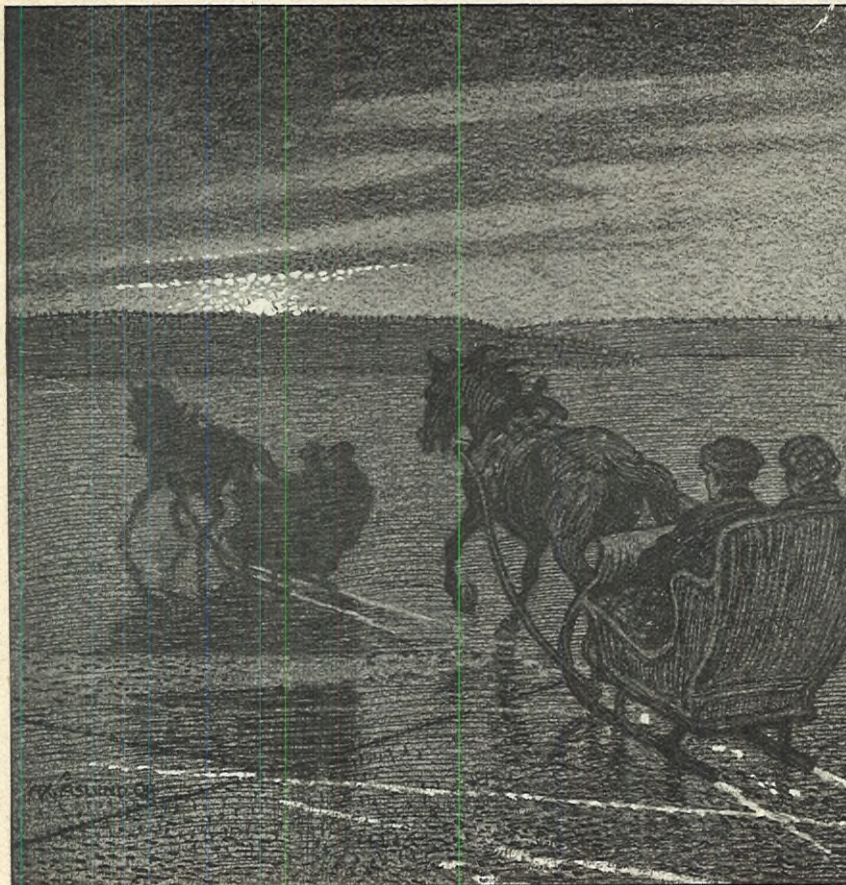
SVEA

Prisbelönta med högsta utmärkelser.

tillverkade af utsökt råvara på tidsen-ligaste sätt, äro nutidens förnämsta.

Finnes hos hvarje välsorterad speci-er-handlare i riket.

I det glimmande fullmåneskenet kör en rad slädar öfver sjön.

skär sönder fläsket till ärtsoppan, tänker brukspatronessan med en glimt af humor i ögonvrån:

— Det är väl inte sitt hjärta heller, som mannen har där under knifven.

Men Eva Lisa tycker, att det sjunger inom henne. När målaren är mycket glad, blir hon sorgsen, men när målaren är sorgsen blir hon glad, ty då tänker hon på, att hon sett en annan människa än den han visat för de många, att han till henne sagt ord, som ingen vet, uppenbarat glimtar ur sitt förflutna lif, som hon upptagit och omhuldat med all sin känslas unga solljus.

*

Det är på eftermiddagen. Redan brinna stjärnorna, och snön ligger blå och mörk.

Brukspatronessan kommer till Eva Lisa med några knifvar, som skola slipas för skorpbaket, och hon ber henne gå ned i en af smedjorna med dem.

Eva Lisa tar knifvarna och går. Hon känner inte kölden, varmt bulta hennes pulsar under yllevanten, och hon vänder ofta på hufvudet och ser mot ett ljus, som lyser från herrgårdens gafvel.

I smedjan får hon vänta en stund, och hon står och ser, hur röda skuggor flämta kring de sotiga väggarna, och hur gnistkvastarna tindra upp ur ässjan, hvar gång smedspojken rör på bälgen.

Det smides och hamras med friska tag omkring henne, men hon hör det inte. Hon står och tänker på några underliga ord, som målaren en gång sagt till henne. Så godt som en främling är han ännu för dem alla, och det ser hon, att fastän han som husets gäst sprider skämt och glädje omkring sig, glider han likväl undan, om de vilja komma honom närmare.

Men till henne talade han en gång i skymningen, och hans röst blef mörk och mjuk som det slags musik hon brukar älska.

— Det var, när jag var i fängelse, sade han — när jag såg på friheten och den blå himlen genom en gallrad ruta.

lindar in dem i papper och går.

Hon går i frosten och ser mot ett ljus på herrgårdens gafvel, där gästrummen ligga. Det finns ingenting mera för henne i världen än detta ljus. Allt som hon skulle sakna bakom ett fängelses galler, allt som är frihet och lif, hänger för henne tillsammans med detta ljus.

*

Jul är öfver. Det är nyårsnatt, och i det glimmande fullmåneskenet kör en rad af slädar öfver sjön.

Jul har slaskat, och isen ligger blank, öfverströdd som med hvita fjädrar af en återvändande frost.

En himmel är den, där hästarnas skuggor och de skarp-skodda hofvarna röra sig som i dans öfver darrande stjärnor.

Midt ute i den långa sjön ligger en holme med en liten mörk fiskarstuga och två höga tallar. Där stirrar månskifvan blank genom talltopparna, och den ser, hur slädarna stanna utanför fiskarstugan, medan luften klingar af skratt och unga röster.

Det har varit middag på herrgården, och ungdomen har rådplägat om huru den skall fira nyårsnatten. Då har målaren kommit med

Honblefförstförvirrad, nästan skrämnd, men sedan tyckte hon, att hennes sinne fylldes af en gränslös längtan, hon vågade ej tänka sig efter hvad. Men att vara i fängelse — var det ej detsamma som att längta? Och därför kom hon att älska hans ord dunkelt och med klappande hjärta. —

Smeden står framför henne med knifvarna i sin sotiga hand — Nu tror jag, att de äro bra, säger han.

Eva Lisa vaknar upp. — Ja, visst äro de bra. Eggarna blänka som månstrimmor mot smedjesotet, och när hon lägger en af dem mot sitt finger, sipprar det plötsligt fram en röd bloddroppe.

Nej, till skorpbaket var det de voro ämnade, och Eva Lisa

ett förslag. Vädret är mildt, endast ett par grader under fryspunkten, och han har föreslagit ett slädparti i månskenet öfver blankisen på den milslånga sjön. Vid fiskarstugan på holmen skola de rasta för att hälsa det nya året välkommet och sedan skola de fortsätta färden fram till kyrkan och nyårsottan i den arla morgonstunden.

Detta förslag vinner allmänt bifall, och prästgårdsflickorna lyckas att få sända bud med en vägfarande till sitt hem, att klockan fyra skola ljus och brasor vara tända och kaffebordet stå dukadt till gästernas undfägnande.

Endast bruksherrn låtsas ställa sig tveksam. — Går det an, säger han, att släppa ut ungdomen så vind för våg, utan att någon äldre är med?

— Det går an, afgör brukspatronessan, — när vi trehundra sextiofem dagar af året följa dem med våra råd och förmaningar, må de väl nu i natt kunna reda sig på egen hand.

Och hon ställer om, att de få med sig kaffe och vin och godsaker och säger till dem:

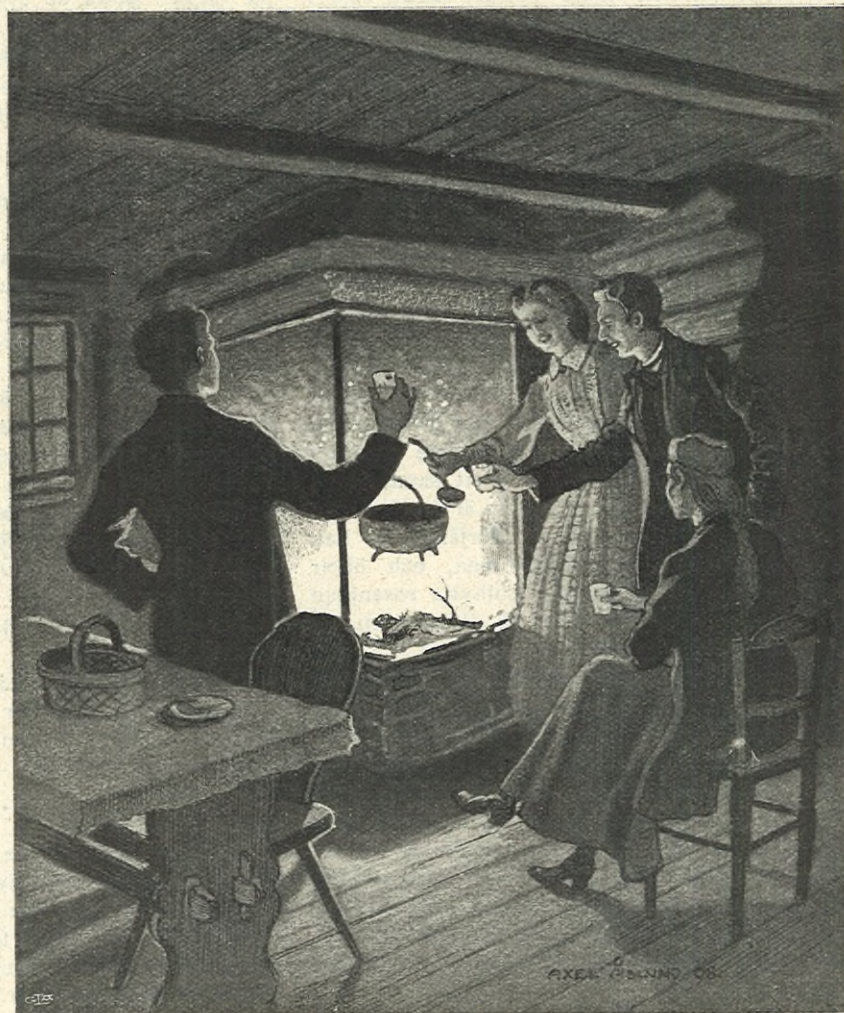
— Roa er nu, så att ni minns det, när ni en gång få gikt och grå hår. —

Månskifvan stirrar glimmande blank genom talltopparna ned på den lilla öde holmen, som plötsligt blifvit gästad både af människor och djur i nyårsnatten.

Hästarna frusta öfver sina hösäckar med fällar öfver ryggar och länder, och ur fiskarstugans isiga skorstensgap stiga snart gnistorna som dansande, lefvande eldflugor upp mot rymdens orörliga ljussvalg.

Inne i stugan lyser rimmet från väggarnas trästockar, och de stora, friska lågorna från spiselhällen fräsa som kattungar mot is- och snödroppet i muren.

Skyndsamt tillredes det glödgade vinet, och när klockan fattas en minut i tolf, är det färdigt att hällas upp i de medhafda tennbägarna.

Det glödgade vinet hälls upp i tennbägarna.

**Skönhet
är
makt.**

För hvarje dam torde det vara af största intresse att taga kännedom om sättet för en rationell hudvård. Detta tillfälle gifves i de värdefulla praktiska råd som erhållas uti vår stora bok afhandlande **Skönhetens hemlighet**. Boken erhålles gratis och franko. Tillskrif oss i dag.

**Parfymeri
Louise,
— Stockholm. —**

Ett ögonblick blir det andetyst — sedan stöta bågarna tillsammans. Midnatt är öfver, och målaren håller tal. För lycka åt det nya, det unga, åt det vända timglasets rinnande, röda sand.

Stämningen, redan förberedd genom slädfärdens smak af äfventyr och himmelsvita härlighet, stiger med det glödgade vinets hetta i blodet.

De båda prästgårdsflickorna sitta så nära elden, att deras runda kinder likna juläpplen, som skola stekas, och de behöfva blott se på hvarandra för att de muntra tårarna skola strömma utför deras kinder, som när kaffet under kokningens rus lyfter på pannlocket och strömmar utför den bukiga kopparn. Eva Lisa dricker af det heta och söta vinet, som lägger löjets dimma för ögonen och hon skrattar med de andra åt tokroligheterna, men ofta snuddar hennes blick vid det lilla gulduret, som hon brukar bära instuckat i klädningslifvet, men som hon nu håller i sin slutna hand.

Ty hennes själ kan inte dröja vid annat än färden därute på isen, slädfärden, som hon åter skall fortsätta vid målarens sida. Som en yraken och plötsligt ljusbländad ser hon mot verkligheten; det är, som om hon ingenting fattade af den, men ur fjärran hör hon som ett lifvets stora och klingande strängaspel, som spänner hvarje nerv i hennes hjärta att darra med.

Hur var det målaren sade till henne, medan de i skarpt och dansande traf åkte fram öfver isspegelns darrande stjärnor:

— Det finns kanske ingen Gud, men väl en himmel.

Var det ej synd, var det ej hädelse?

Och likväl fann hon inga ord att svara honom, och det var som om motsägelserna susade bort ur hennes själ. Väl fanns det en himmel, som sjöng och tindrade både djupt och högt kring deras färd, men aldrig tyckte hon, att Gud haft mindre rum i hennes tankar.

Och hastigt, där en udde skymde bort dem för de andra, hade målaren dragit hennes hufvud till sig och kysst henne.

Men när hon tänker på detta, böljar det en orolig känsla igenom henne, en känsla af ånger öfver att hon förspillt något, som hon fruktar ej mer skall återkomma. Ty fastän hennes hjärta slog hett och hastigt, hade hennes läppar varit skrämde, frusna, skygga.

Ingen man har förut kysst henne, men en aning säger henne, att det borde ha varit annorlunda, annorlunda ville hon ock att det skulle ha varit, och nu fruktar hon för, att han, som hon tänker att alla kvinnor måste älska, skall vända sig bort från henne som från ett känslöst barn.

Hon bäfvar för att åter bli ensam med honom och dock — måtte minuterna flyga, flyga!

Spökhistorierna ha kommit i gång; medan elden brinner sjungande röd som en lifvets symbol, följer den ena i njutningsblandad skräck tätt på den andra. Den ena hemskare än den

Fritt sträcker hästen ut, medan hovvarne trampa på de bortbleknande stjärnorna.

andra, tills minsta knäpp framkallar skrin af gälla flickröster och kommer händer att gripa fatt i hvarandra som för att söka skydd och stöd mot lönligt smygande skuggor.

Men Eva Lisa ser alltjämt i smyg på sitt ur. Tiden har flugit, och snart är det uppbrrottets tid, hästarna stampa otåligt i marken utanför och i isen sjunger det då och då till som dofva trumpetstötter.

Då tömmes det sista vinet i botten, elden släcks och pälsar och fällar bäras ut, medan hästarna stå och tugga socker, uppsamlade månstrålarnas nyfikna blink i sina stora, dunkla djurögon.

Ut på isen bär det igen; till kyrkefärd och ottesång, till prästgårdssalen med de väntande brasorna och bullarna och ljusen.

Vid återfärden ha stjärnorna redan börjat att försvinna, och det nya årets första röda morgonstrimma brinner på himlen.

Då märker Eva Lisa, att hon och hennes kavaljer köra en annan väg än de andra, eller att de ej alls köra någon väg. Fritt sträcker hästen ut, medan hovvarna skarpt trampa på de bortbleknande stjärnorna, och hufvudet sänker sig och frustar mot dagens första, rodande himmelsbud.

Långt borta klinga de andras bjällror, öfver den svarta strandskogen böljar en dimma som hvita skyar, och Eva Lisa tycker, att hon aldrig i sitt lif har sett någonting så vackert som denna morgon, som ej tycks höra jorden till.

Då lägger målaren sin arm kring henne och kysser henne; för andra gången kysser han henne, och när han för tredje gången kysser henne, äro hennes läppar ej längre skrämde, frusna, skygga.

Då har kyssens hemlighet klarnat för henne, och det är som om all den sällhet, som finns inom henne, ville flyga ut till hennes läppar för att återgå till den älskades själ.

En himmel finns det, tänker hon, — en himmel. —

Då dånar det till som ett rop i isen.

Hästen stegrar sig och gör ett språng åt sidan, vildt frustar han, medan himlen skakar och brister, medan djupet störtar upp som under skärande tandagnisslan och förvandlar allt till mörker och kyla och dödens nöd.

Änkeassessorskan Berner sitter i sitt kabinett och tänker på en gammal historia, en himmel, som brast för trettio år sedan.

Den hon älskade miste sitt lif, och själf återvände hon som en död till det efter många månaders sjukdom. Aldrig

fick det friskhet och färg mera, men hon lefde det likväl, hon blef en mans hustru, hon födde honom barn, och hon fyllde de många plikterna, därför att hennes gudsfuktan ålade henne att fylla dem.

Nyårssnön faller mot rutorna, men änkeassessorskan Berner tänker på en nyårsnatt för trettio år sedan, en glimmande klar natt, när hon åkte fram öfver himlens stjärnor med all jordens lycksalighet i sitt hjärta.

— Gud vare lof, att den himlen brast, tänker hon, — och att Gud i stället fick med sin tuktan forma mitt hjärtas ännu mjuka vax.

Hennes blick glider bort till flickhufvudet på väggen, och hon knäpper de smala händerna.

— Du, tänker hon, du tyckte att du svingat dig upp till himlen, — jag, som sedan dess under snart ett lif sträfvat därefter, tycker mig ej ens stå på det nedersta trappsteget.

(Illustrator: Axel Åslund.)

Ett sammanträde i Kvinnliga Akademien.

Å NÄSTA SIDA ha vi nöjet för vår läsekrets framlägga en bild från den Kvinnliga Akademiens nyligen afhållna årssammankomst, som erhöi en särskild högtidlighet genom att Akademien då hade nöjet att för första gången i sin krets se närvarande vår celebra författarinna dr Selma Lagerlöf, hvilken som bekant är bosatt i Falun och således ej tidigare haft tillfälle att vara med, men som nu enkom rest ned till Stockholm för att delta i årssammankomsten. På ordförandeplatsen i förgrunden presiderar professorskan Agda Montelius, som i Akademien innehar rummet för socialfilantropisk verksamhet; till vänster om henne den kända kvinnliga läkaren dr Karolina Widerström, Akademiens sekreterare och innehafvare af platsen för vetenskaplig verksamhet. Midt emot till höger möta oss de själfulla dragen af litteraturstolens frejdade innehafvarinna. Fortsätta vi sedan kretsen rundt ifrån fröken Lagerlöf återfinna vi i tur och ordning: Svensk Hemslojds energiska ledarinna fröken Lilli Zickerman, platsen för hemslojd och konstindustri; bildhuggarinnan fröken Alice Nordin, de bildande konsternas representant; den kända skolföreståndarinnan fröken Anna Sandström, platsen för pedagogisk verksamhet; operasångerskan fru Karolina Östberg, musikens celebra företräderska; den utmärkta skådespelerskan fru Gerda Lundequist-Dahlström, teaterstolens innehafvare, samt slutligen fröken Sofia Gumelius, den välkända annonsbyråchefen och inom Akademien affärsverksamhetens representant.

Den intressanta bilden är utförd af den talangfulla unga konstnärinnan fröken Aina Stenberg, hvilken till denna jul publicerade teckningar till Anna Wahlenbergs sagor bland annat förvärfvat henne så varmt och allmänt erkännande.

LUZERN

☉ Förmäm vistelseort under sommaren. ☉
G:D HOTEL NATIONAL

Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön.
Rum från 4 kr. • Ill. prospekt gratis.
Telegramadress: "National".

ETT SAMMANTRÄDE I IDUNS KVINNLIGA AKADEMI. ORIGINALTECKNING FÖR IDUN AF AINA STENBERG.
 I förgrunden ordföranden professorskan Agda Montelius med sekreteraren d:r Karolina Widerström på vänster samt författarinnan d:r Selma Lagerlöf på höger hand.
 De öfriga från vänster till höger: fröken Sofia Gumælius, fru Gerda Lundquist-Dahlström, fru Karolina Östberg, fröken Anna Sandström,
 fröken Alice Nordin och fröken Lilli Zickerman.

JÖNÄS

STJÄRNOR ÖFVER snöhvitt slätt,
blink från gårdens ljus i dalen.
I den klart upplysta salen
mellan gamla släktporträtt
vänta vi i vakans stund,
medan Moraklockan knäpper.
Hör, i tidens haf hon släpper
vid hvar knäpp en ny sekund.

Nyårsdrömmarna de drömt,
hjärnorna, som drömmen hvälfde,
hjärtan, hvilka hoppfullt skälfde —
allt är svunnet, multnadt, glömdt.
Men den gamla klockan står
kvar i vrån och mäter tiden,
står där, när vår tid är liden
och vi själfva lagts på bår.

Hvad är väl ett mänskolif?
Ljus, som glimtar till och släckes,
frö, som blott ur mullen väckes
för att nås af skördarns knif.
Hvad vi verka blir en skrift
på en sand, där vågor skumma,
och vårt minne blott det stumma,
tomma namnet på en grift.

Älskade, som nu vi två
här i salen gångna släkter
bidat uti nyårsväkter
att få höra klockan slå.
Här i vrån på samma golf
samma klocka, som nu tickar,
fångat fordom deras blickar,
medan visarn skred mot tolf.

Prisadt vare du dock, lif,
för din stora, rika gåfva!
Länk från släkter, hvilka sofva,
smides än af man och vif.
Underbara lifsmystär!
Mänkor dö, men vid sitt hjärta
— frukt af lust och frukt af
smärta —
nya släktled kvinnan bär.

År, som ändat har sin färd,
länkat samman våra öden.
Tack för vårens lek och glöden,
som du tände på min härd!
Älskade, din kind ej mer
sommarns röda rosor smycka,
men i anad moderslycka
ljust ditt öga mot mig ler.

Hör du, nyårsklockan slår!
Andaktsfullt mitt knä jag sänker
inför skimret, som dig skänker
undret, som oss förestår.
Kommer det med storm och brus
eller lyckodagar klara,
heligt skall det år oss vara,
som vårt barn gaf dagens ljus.

STEN GRANLUND.

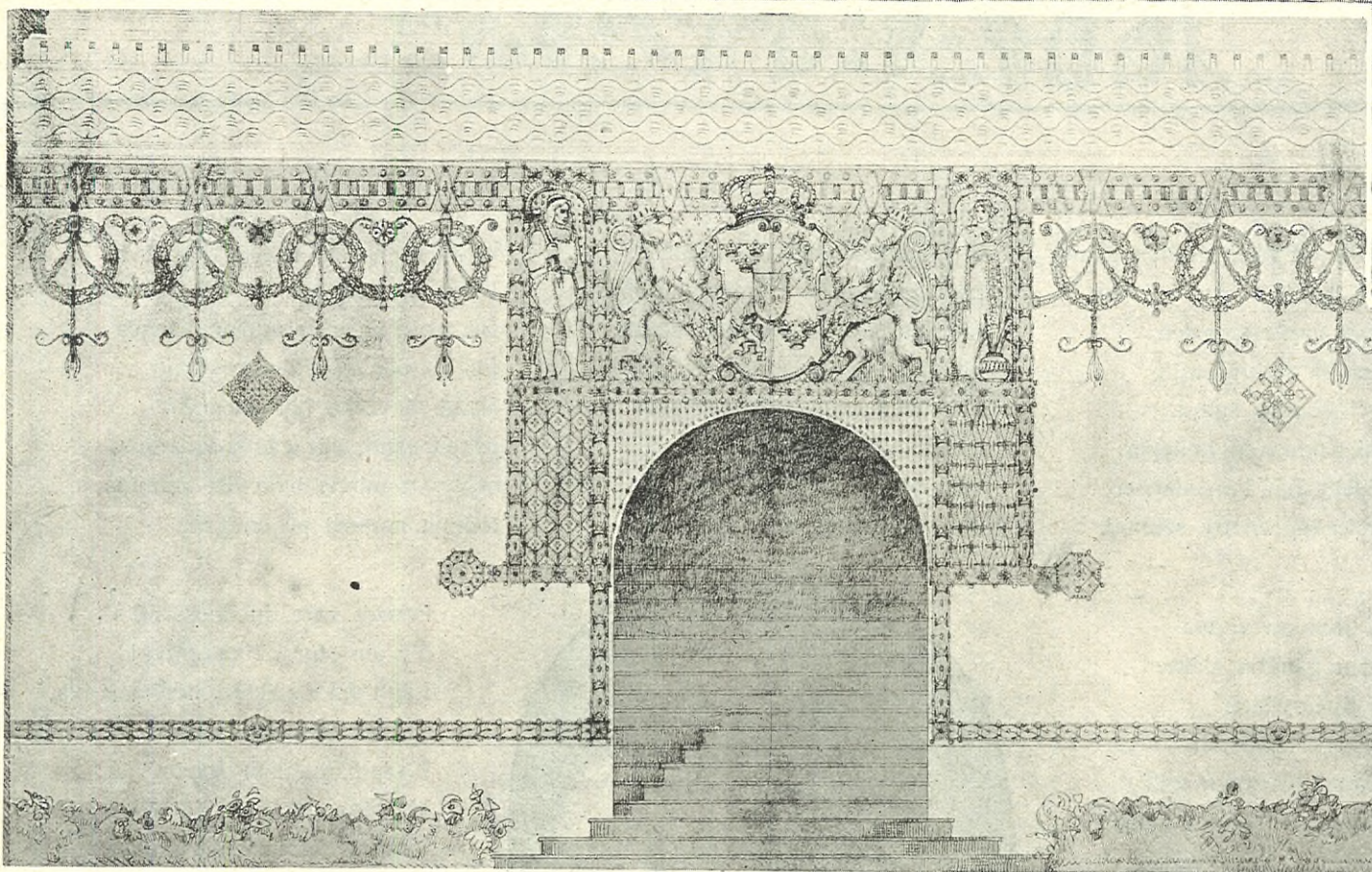
Sten Granlund

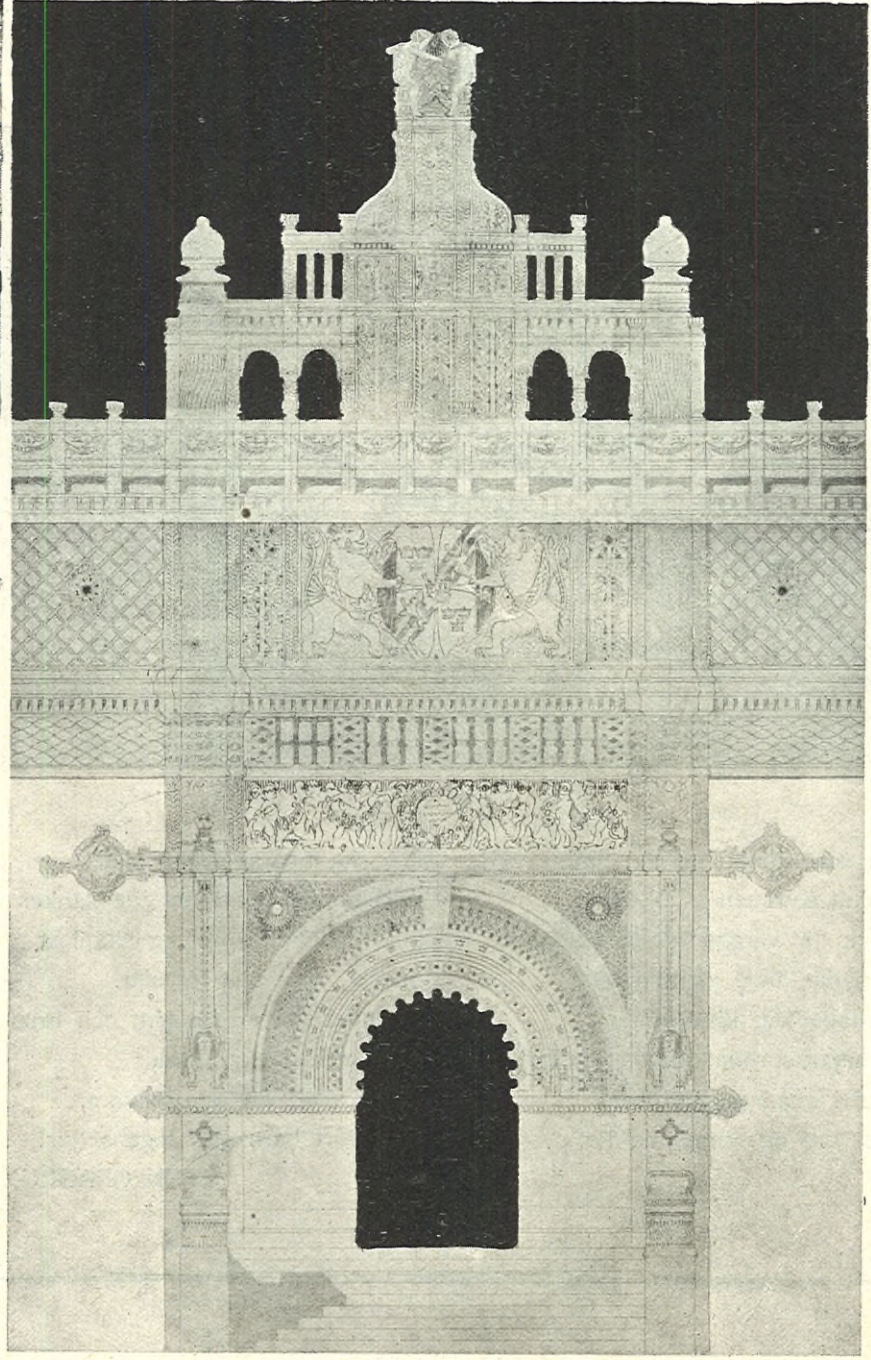
Det nya natio stor

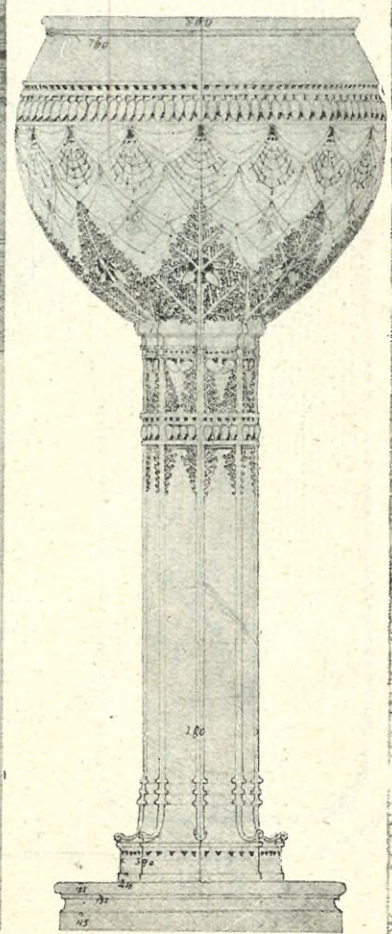
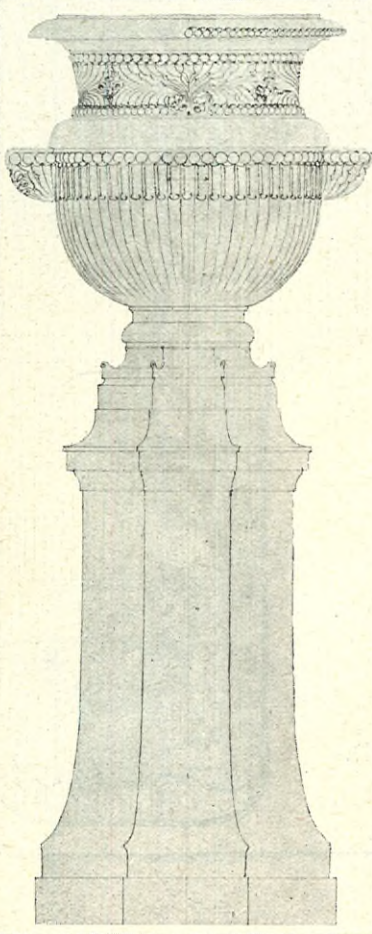
4 JUNI

1. Detalj af dekoratio-
nen å gula gården. 2.
Portal till hufvudbyggnaden
å stora gården. 3. Vas af
granit för en af gårdarna.
4. Urna af täljsten för en
af gårdarna. 5. Utställnin-
gens officiella affisch. Efter
ritningar af arkitekten F.
Boberg.

DET EKONOMISKA LIVETS pu
man har vänjt sig vid att frå
baissens återverkningar inom alla grenar
trast mot alla dystra taflor blott verka
vi det dock icke, och modlösare ha vi
delserna till ett så aktningsvärdt kraft
all intensitet och tendera att framvisa
sågas, att vi syfta på sommarens konstin
torde redan omfattas med ett lifligt och n
Om hvad utställningen är just nu, torde v
ganska god och uppmuntrande föreställn

den dek
smyckn
till de
nya å
annat
lott attf
Utstä
rådet ä
ängsre
sprängd
Djurgår
träd och
neråt M
ten, där
landets
och tra
lägges v
jämn o
fäll eller
ord en
landni
för båta
ningsby
troget fö
terränge
kringgå
sina sm
ett stor
som s
lats i fl
Utifrån
sig med
slutna
och där
af hval
taler, ge
man ka

ny

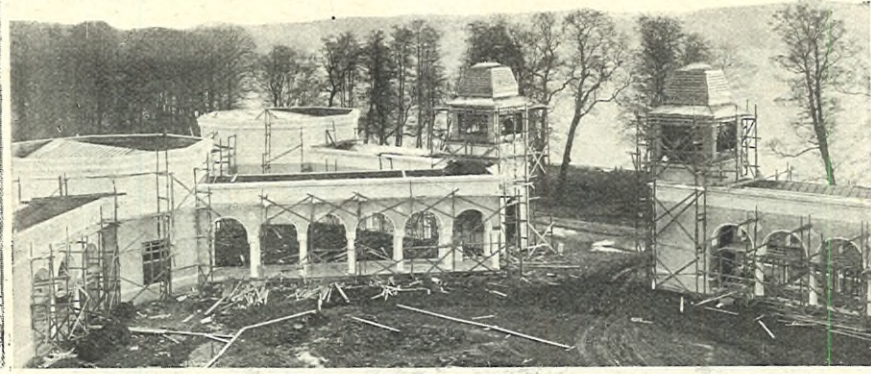
va årets nella ragd

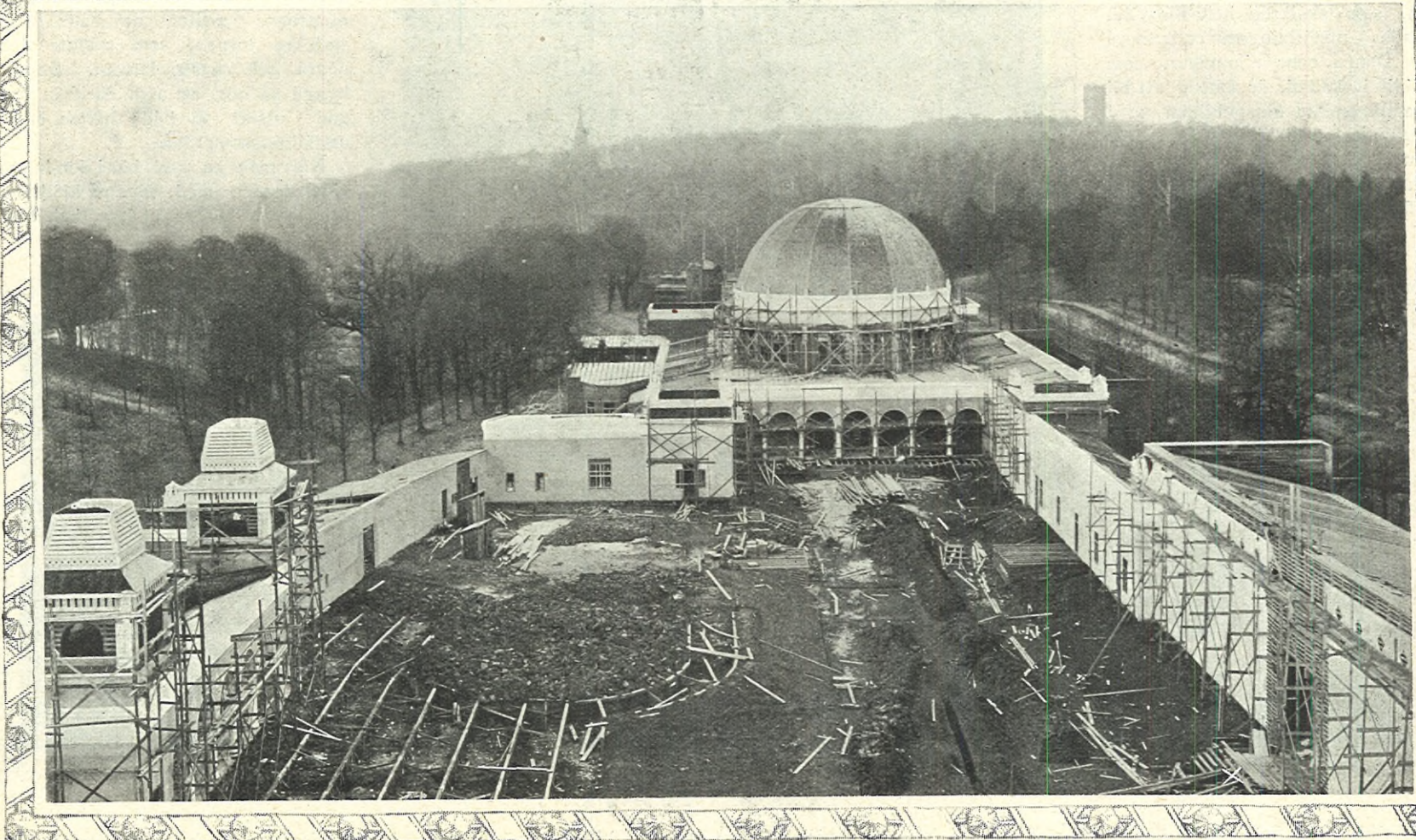
INDUSTRI-
NINGEN
OLM 1909
SEPTEMBER

slag ha hos oss länge varit matta, och alla sidor höra nedslående exempel på af arbetsmarknaden. Det kan som kon- pprykkande att säga sig, att sämre ha ke blifvit, än att midt i allt detta förber- of som en stor utställning bedrifvas med ett glänsande resultat. Det behöfver ej industriella utställning på Djurgården, den stan kärleksfullt intresse rundt hela landet. dstående bilder, tagna i dessa dagar, ge en g, medan de här återgifna detaljerna af rativa ut- gen höra som det et bland r på sin rverkliga. lningsom- en smal sa, in- mellan ens gamla sluttande anillabuk- Djurgårds- tet ojämma giga kant pp till en h stadig med andra kaj med splatser . Utställ- gnaden är mad efter t, och ar med la flyglar område, an afde- re gårdar. ter den inalånga, ytor, här afbrutna och por- omhvilka kasta en

6. Panorama öfver stora går- den från kupolens krön. 7. Den nedre gården mot sjösidan. 8. Panorama öfver stora gården från det ena tornet. X Portalen till hufvudbyggnaden. A. Blomberg foto.

blick in på området, som ett förnämt och sydländskt jättepallats. Detta intryck förstärkes af den starkt orientaliska byggnadsstilen och af dekoreringsens obrottsliga hvithet.

Parallelen skulle kunna fullföljas, det ligger en österländsk tanke däri, att den största prakten och de flesta öfverraskningarna äro sparade för dem som träda inom det hvita palatsets portar.

Till sommaren komma spårvagnarna att gå ända fram till den öfre af dessa portar, än så länge får man ta sig dit ändå. Det går väl an, men har man kommit inom de två små flyglar med biljettkontor och postkontor, som liksom bevaka hufvudentrén, blir det besvärligare att ta sig fram mellan pölar af gipsvälling, plankor och jordhögar. Vågar man likväl vandringen, kommer man genom en vapenkrönt portals låga, tunga hvalf in på den första gården, som rundt om är kantad med öppna pelarrader. Detta är ju en specialutställning för konstindustri och icke underligt då, att hemslöjden och de konstindustriella skolorna fått inleda raden af utställare i sina stora rum på hvar sin sida om denna gård, där en rikedom af stockrosor och fuchsior och andra färgstarka blommor komma att lysa som heta färgfläckar mot de hvita pelarraderna. Vi gå vidare in under kupolen, som skall bli helt förgylld, och stå i utställningens enda stora sal. Denna cour d'honneur, som den blifvit kallad, är afsedd att bli en samlingsplats för publiken med växtgrupper och sittplatser. Här kommer också en person att vara till hands för att ge dem som önska behöfliga upplysningar, och här,

PERGOLAN MOT SJÖSIDAN MED ARKITEKT BOBERG. ALMBERG & PREINITZ FOTO.

hvarest man ännu balanserar på smala bräder öfver bjälkarna, skall i midten Svenska slöjdföreningen ha sin med en byst af utställningens kungliga beskyddare prydda mon-

den ligga först polis- och brandstationer, och därpå börja för den trötte utställningsbesökaren förfriskningsmöjligheterna med en automat och ett kafé. Den långa utställningsflygeln till vänster, som har eller rättare kommer att få flere balkonger inåt gården, brytes af på midten af en stor, mycket praktfullt dekorerad portal — den återfinnes som ritning bland våra illustrationer — utanför hvilken man tänkt sig en estrad, där öppningshögtidigheterna och andra ceremonier komma att äga rum. Gården, som skall lysas upp af en ödslande rikedom af blommor, begränsas neråt af en sammanbindningsbana mellan de båda höga smäckra tornen, som avsluta den högra och vänstra längan. Den är byggd så hög, att man därifrån har god utsikt åt båda hållen öfver utställningsområdet.

När man nu står här i den kulna vinterdagern med gips på kläderna och skorna tunga af lera, behöver

1 FRUKOSTRAST UTANFÖR HUFVUDINGÅNGEN. 2. ORNAMENTSARBETE PÅ MURTINNARNE. 3. I GIPSGJUTAREVERKSTADEN. A. BLOMBERG FOTO.

man litet fantasi för att tänka sig den syn, som härifrån om några månader kommer att möta ens ögon. Den tredje gården, som ligger åtskilligt lägre än stora gården, och där jorden nu är uppbökad af terrasseringsarbetena, kommer att ligga där hvit i solskenet med sina planteringar och springvatten och med statyer skymtande mellan grönskan, medan i fonden skymta mellan hästskohvalfven nya små gårdar och paviljonger — en af dem speciellt afsedd för den kungliga familjen — där arkitekt Bobergs fantasi riktigt firat högtid och skapat de mest förtjusande interiörer. "Gula gården", från hvilken vi meddelat en detaljdekoration, är en af dessa. Det är helt visst sant hvad utställningens kommissarie yttrat om arkitekt Boberg, att han är en detaljernas man. Ingenting är honom för litet för att han icke skulle vilja egna det sin uppmärksamhet, och det är genom detaljernas rikedom och skönhet utställningen kommer att intaga betraktaren, därsom han icke redan fallit till föga för den ståtliga helhetsbild den hvita sommarstaden kommer att erbjuda. Likväl är dekoreringen af byggnaderna så godt som uteslutande inskränkt till ornamentik i gips, därvid i synnerhet tvenne motiv: eklöf och slingor af tågvirke återkomma, de senare på ett fyndigt sätt smygande sig till det uppdykande moriska motivet, i byggnadsstilen — ett slags nordiska arabesker. Gipsarbetarna, som under bildhuggare G. F. Norlings ledning, gjuta alla dessa mångfaldiga ornament ha sig också ett viktigt värf, anförtrödt, och det råder brådska i verkstaden, där de hvita murarnes bräckliga och sköra prydnader växa fram.

Det system, som öfverlämnar åt den enskilde utställaren att bygga sin paviljong som hans egen ofta ganska burleska fantasi bjuder honom, är vid denna utställning öfvergifvet och det enda appendix till utställningsbyggnaden som förekommer är den klunga af egenahemsbyggnader, som är tillbyggd densamma å södra sidan neråt sjön. Men hur skulle också den moderna stadsmänniskan kunna undvara att på en utställning se

UTSTÄLLNINGSSOMRÅDET FRÅN SJÖSIDAN.

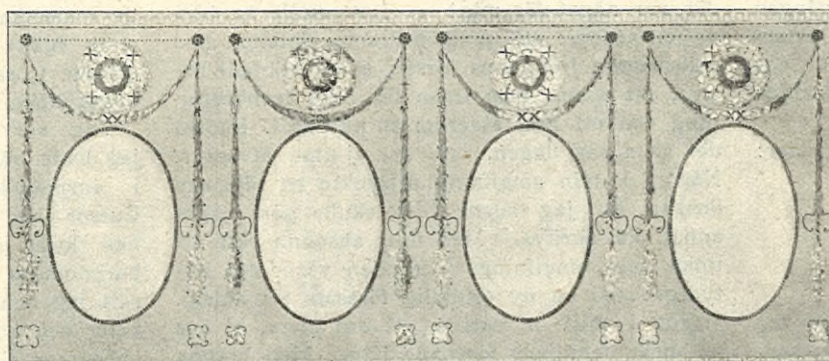
sin käraste och sundaste dröm materialiserad. Lika gärna kunde vi undvara en biograf, men det behöfva vi naturligtvis icke heller.

Medan vi äro inne på det som kommer att göra utställningen populär, låt oss icke glömma det stora lotteriet, till hvilket af lotterikommittén vinster inköpas bland de utställda föremålen för 640,000 kronor.

bekant på en bergkulle längst ut på Biskopsudden och följer med sin halvcirkelform strandens rundade linje. Två personer, som fått ett fönsterbord i den stora matsalen för 400 personer, kunna dela upp emellan sig en af världens vackraste utsikter, inloppet till hufvudstaden, den ene får strömmen med Stockholms silhuett i fonden och Valdermarsudde i förgrunden, den andre den vidgade fjärden ut åt Saltsjön med skärgårdens hvita båtar. Nere i kaféet inunder, som blir lika stort, men med öppna hvalf i stället för fönster, kommer därtill tjusningen af böljeglittret mellan alarna och vågskvalpet mot stenarna tätt bredvid. Det är bara ett man undrar på inför denna restaurant: hur skall det gå att undvara den sommaren 1910?

Det är innehafvaren af hotell Kronprinsen, direktör J. Löfvander, som svarar för hufvudrestauranten.

Det har sagdts, att utställningskommittén låtit sig angeläget vara att genom en effektiv reklam dra den europeiska och amerikanska turistströmmen till Stockholm i sommar. Om detta, som vi väl få hoppas, kommer att lyckas, är det en glädje att tänka sig, att denna totalbild af den svenska konstindustri och hemslojd, öfver hvilken vi med rätta äro så stolta, kommer att visa sig i en så distingerad och originell infattning som den, som nu tar form ute på Djurgårdens klassiska mark.

VÄGGDEKORATION I RESTAURANTSALEN.

HUFVUDRESTAURANTEN FRÅN SJÖSIDAN. A. BLOMBERG FOTO.

HUR BÖCKER blifva till kan ofta vara af stort intresse att veta, ej mindre att få lära känna på hvad sätt en författare tagit de första stegen på den litterära värdjobanan. Den serie skildringar "Mitt första författarskap", hvarmed vi göra början i detta nummer och som inledes af den mycket kända och lästa författarinnan

DET BÖRJADE med griffeltaflan. Den räckte förstas inte långt. Eller rättare den räckte i oändlighet, ty hvar gång den var fullskrifven, tvättades det skrifna ut och historien fortsattes, till dess taflan var full på nytt, och så undan för undan.

Ingen läste det skrifna, men det behöfdes icke heller. Det hela var blott en af de många tysta lekar ensamma barn uppfinna, och hvilka vanligen ingen vet om.

Sedan kommo blyerts och större och mindre papperslappar, alla hoptiggda; berättelsernas omfång begränsades efter den ögonblickliga tillgången på papper. De illustrerades fint med färgade blyertspennor. Det blef fina berättelser, det där, som kunde bevaras och läsas i sin helhet, och visas — somliga, men inte alla. Ty jag kände på mig att de i regeln voro för "vilda" för de stora.

Jag var i egna ögon redan gammal och rutinerad författare, när obetingadt handterande af papper och bläck tillstades mig. Vid tio år började jag utgifvandet af mina samlade skrifter. Upplagan var mycket fin, blå skrifthäften med lyror ritade på pärmen. Fem häften utkommo, vers och prosa — men hvad de innehöllo, däraf har jag blott dunkla minnen. Vid tretton år skrefs mitt första versdrama i fem akter; i motsats mot det mesta af hvad jag den tiden fabricerade hann här femte akten lyckligen sin sista rad. Och för första gången uppfångade jag nu de där hugsvalande hviskningarna i de storas rike, hvilka med ens komma själfkänslan att växa en aln i höjd: "hvad mände blifva af detta barnet?"

Af hela versdramat minns jag blott fyra rader:

"Naturen drager kolsvart sorgdräkt på,
Och himlen rynkar dystert ögonbrynen,
Och mullrande och dofva åskor gå
Och svafvelblåa blixtrar blända synen."

Det där om himlens rynkade ögonbryn var antagligen någon reminiscens från Shakespeare, som jag stormläste vid den tiden, och raderna ha troligen stannat kvar, emedan de särskildt berömdes af publik och kritik, d. v. s. mamma och min äldre syster.

En kort tid efteråt var jag ej lika lycklig. Min syster skrattade åt mitt nya manuskript. Kritiken gick mig djupare till hjärtat på den tiden än i senare år; men så var också stora syster en auktoritet utan appell; hon var tolf år äldre än jag. Alltså samlade jag samman i min famn, ej blott det utskrattade manuskriptet, utan rubb och stubb, hvartenda ord af min hand, som stod att uppleta, de fem blåa böckerna med lyrorna, ja, med hemlig hämndlystnad, själfva versdramat, min stora succés. Jag kastade alltsamman i vedlåren vid köksspiseln och gaf med dyster röst vår gamla kokerska ordern: Bränn det!

Det var förbi. Det var ett avslutadt kapitel i mitt lif. Aldrig, aldrig, aldrig mer skulle jag sätta en penna på ett papper — nej, inte om de bådo och tiggde mig — om de sade: hvarför skriver du aldrig mer? Ack, om de ville göra det.

De finga aldrig tillfälle därtill. Men de blefvo

MITT FÖRSTA FÖRFAT- TARSKAP

ledsna för att versdramat var brändt, och detta uppvägrade något det hjärtetsår, offret kostat mig.

Nej, det var inte lätt att hålla sina stolta föresatser. Redan nästa år såg mig åter i gång med ett stort drama — nu historiskt. Min vurm vid denna tid var kejsar Tiberius, och hade väckts till lif af det kapitel Viktor Rydberg i Romerska dagar ägnat den olycklige kejsaren. Jag läste denna essay om och om igen, läste den så att jag en vacker dag fann mig kunna den utantill från början till slut. "Han är en af de väldigare skepnaderna i den dystra stillen, historien känner, och han väntar ännu mästarhanden i stånd att teckna honom." Det där var något för mig! — Det skulle ha blifvit en trilogi: ett ungdomsdrama, slutande med skilsmässan från hans första, evigt saknade hustru, ett drama från tiden för hans tronbestigning och ett från ålderdomen på Capri. Endast det sista såg dagen, och det ej utan äfventyr. Någon i min omgivning uttryckte en blygsam önskan att jag *någon gång* skulle göra något annat än skriva. Med mitt absoluta sätt att tolka min omgivnings yttranden var detta liktydigt med en ny orubblig föresats att aldrig, aldrig i mitt lif skriva ett ord mera, ej ens på hela familjens förenade bön. Men bränna Tiberius, det nändes jag ej. Han var mig allt

ANNIE QUIDING VID 13 ÅRS ÅLDER.

friherrinnan Annie Åkerhielm, kommer att skänka våra läsare roande och belysande skildringar från vår nuvarande diktargenerations första stappande försök i litteraturens tjänst. Öfver ett dussin af våra mest bemärkta författare ha redan lämnat sina bidrag till serien, och från ungefär lika många ha vi löften att erhålla dylika skildringar.

för kär. Han begrafdes på vinden, djupt, djupt under en stapel söndriga gamla stolar. Med uppjudande af all min karaktärsstyrka lyckades det mig att låta honom förblifva där hela två månader. Men tankarne lekte allt oftare kring världsföraktaren på Capri. Det fanns dock vackra saker där, tänkte jag. Det där: "Kan du glömma dina sorger, Claudius, därför att solen går ned och vågorna slå mot stranden, då är du sannerligen en af lyckans gunstlingar" — det lät bra. Och en vacker dag smög jag mig upp på vinden, drog fram Tiberius och skref honom färdig. När han definitivt offrades åt lågorna, minnes jag icke.

Det var mitt afsked från dramat; jag öfvergick till romanen, men alltjämt lekte det gamla Rom i min håg. Nu svärmade jag för republikens äldsta tid, den enkla, sedestränga tiden före puniska krigen, då "den gamla romarandan" fortlefde oförsvagad. Mina litterära planer voro alltid väldiga, och det var ej en roman utan en serie romaner jag planlade; den som handlade om plebejernas utvandring till det heliga berget betecknades också: Romerska berättelser I och pryddes med ett fälttecken med örnen och det minnesrika S. P. Q. R. Den nästa rörde sig om Lucius Papirius Cursor. Diktatorn, som dömde sin rytteriöfverste till döden, därför att denne i strid med hans befallning levererat batalj och hemfört en seger åt de romerska vapnen — han var nu mina drömmars hjälte; denna obesticklighet inför framgången tjusade mig. Han älskades af en samtisk flicka, men jag minns ej deras vidare öden.

Jag var vid den tiden väl sexton år, och jag hade börjat skriva en och annan berättelse i anspråkslös nutidsdräkt. Lucius Papirius Cursor var mitt sista offer åt de stora ämnernas lockelser, och därmed mitt afsked från barndomens författarskap. Ett par år senare satt jag och skref hop historier om hästar och baler och kotiljonger och flickor, som finga sina löjtnanter till andra flickors förgäelse — alltsammans en mig tämligen främmande värld, ty jag var en ensam ung flicka, liksom jag varit ett ensamt barn, och stod då som förut fjärran från min ålders förströelser. Åren gingo och löjtnanterna följde de romerska diktatorerna det öde till mötes, hvilket Snoilsky rekommenderar åt de tidiga manuskripten som "en renlig och en vacker död."

Men de romerska hjältarna minnes jag dock med ett visst vemodigt nöje. Var någonsin skapandets lycka så stor som då? Detta att skriva för skrifvandets skull, utan att fantasiens lek ett ögonblick stördes af tanken på publik, angrepp, strider och beröm, misstydingar eller förstående — och detta, att icke känna några gränser för sin förmåga, icke känna någon uppgift, icke ens den största, för stor — det utestänger ju hvarje möjlighet till skapandets lidanden. Den spåda handens fullkomliga ovetenhet om sin kraftlöshet har något, som för den egna känslan närmar sig en ung guds obegränsade kraft. Därför ligger det för minnet ett skimmer öfver barndomenskonstutöfning, hvilket den vuxne knappast någonsin åter ernär.

ANNIE ÅKERHELM.

Reumatisk värk.

I samma mån som den ene och den andre lärt känna Dr P. Håkansson's Salubrin's smärtstillande och fördelande verkningar vid fall af **yttre skador**, har Salubrin vunnit allt större användning mot **reumatisk värk**.

OBS! För det ifrågavarande ändamålet användas värmande omslag med gummittaft på sätt som i beskrifningen säges om Salubrinet skall kunna göra åsyftad verkan. Salubrin tillhandshålles i Parfym-, Speceri- och Färgaffärer. Partilager hos Geijer & Co, Stockholm.

IDUNS MODELLKATALOG

Oumbärlig för alla sömmerskor och för alla hem. Nr 1 utkommer 8 Januari.

Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Koloreradt omslag. Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

JAG VÅGAR, trots Ellen Key, påstå, att innevarande århundrade *icke* är barnets. Det är *kvinnans*. Jag vågar försvara den satsen mot hvem det vara må, utom mot kvinnan själf

i kampen mot kvinnans frigörelse som — rättor. Exempel: England, där dessa farliga, blodtörstiga djur dresseras på suffragetter — här hemma i detta tillbakablifna land ha vi ännu icke kommit så långt.

som snö gentemot sina kollegor i Lund, som "dricka absint och spela kort i järnvägsvagnar". Beskyllningen är visserligen osann, men ändå —

åtminstone icke mot suffragetten miss Ogston, som nu lagt ett nytt argument i kampen för rösträtten till de andra tungt vägande: hundpiskan. Ack, tiderna ha förändrats. Striden föres icke längre af kvinnorna med vekhetens och förställningens föraktliga vapen. Kvinnorna äro icke längre några darrande slafvar

Ja, tyvärr har "den verkliga elegansen" alltmer försvunnit i förhållandet könen emellan och efterträds af ett stilla slagsmål. Så i privatlivet, så ock i det offentliga. Slängde icke t. o. m. den gustavianskt sirlige C. D. af Wirsén sin handske i ansiktet på Selma Lagerlöf vid hennes 50-årsjubileum?!

Hur ljuft att från denna dystra tafla vända sina blickar till den ljusa bild af kvinnligt hjältemod, som ter sig i kvinnans underkastelse under moderna. I denna punkt är hon fortfarande densamma. Detta är ljuspunkten för den om det evigt kvinnliga fortbestånd förtviflande. Så länge kvinnan kan förmå att bära 2-meters handfat till hattar och tjugu kilo skinn, utom sitt eget, är hon ännu alltid kvinna.

Med denna glada visshet ber jag att få hälsa Dig, vackra läsarinna, och önska Dig ett godt och glatt nytt år.

Din in i döden tillgifne

WALDECK.

och männen äro icke mera några ridderliga gentleman. De sky icke längre att tillgripa ett så föraktligt medel

Beskyllas icke studentskorna i Uppsala för ett högst opassande uppträdande, och dock påstås de vara rena

Veckans pristäfling.

Vi fästa härmed våra läsares uppmärksamhet vid den nya roande afdelning för tidsfördrif i familjekretsen, som under ofvanstående rubrik återfinnes på numrets näst sista sida, och hvilken hädanefter hvarje vecka skall meddela små pristäflingsuppgifter af skiftande art. Vi önska mycket nöje och bästa framgång vid prisutdelningen!

Hvarje husmoder bör prenumerera på **Barngarderoben** Hvarje sömmerska likaså. 12 häften årligen. Pris för helt år 3 kr.; halft år 1:60 kr. Lösnummer 30 öre.

Hos "Gulds" författarinna.

SAMTIDIGT med tillkännagifvandet om utgången af *Iduns* senaste litterära pristäflan bringade vi porträtt af pristogarne, däribland fröken Ulla Linder, författarinna till romanen *Guld*, som från och med detta års början införes i *Iduns* romanbilaga. Vi komplettera i dag den bild af författarinna, som kameran gifvit, med skildringen af ett besök hos henne och några antydningar om hennes personlighet.

ULLA LINDER ser i dag ut som en liten flicka med silfvertrådar i håret, där hon sitter i skymningen vid sitt förmaksfönster, som vetter ut åt Katarina kyrkogård. Miljön är den säregna, som bildas af ett gammalt hem, som är under upplösning. Det är det för väl de flesta äldre östgötar bekanta domprosthemmet från Linköping, som flyttades upp till Stockholm, men som nu efter domprostinnan Linders nyligen timade frånfalle upphör att finnas till.

Ty nu vill hon bort och ut, säger fröken Linder, för att hvila ut och få krafter till nytt arbete och undvika att bli ett nervöst fruntimmer, hvilket vore det värsta som kunde hända. Och det ligger inte utom möjligheternas område, när man en längre tid skött familje- och husmodersplikter om dagarna och skrivit romaner om nätterna.

— Det var under sådana förhållanden "Guld" kom till, förklarar hon vidare. Knifven på strupen för att afvinna timmarna mellan 10 och 12 på natten det mesta möjliga och bli färdig med boken till er pristäfling. Det glädde mig obeskripligt att få denna lön för min möda.

Ända sedan det vid namnsedelns brytande blef klart, att affärsromanen "Guld" med dess

kärfva, omutligt fullföljda uppslag icke, som jag tog för gifvet, var skriven af en man utan af en kvinna, har jag haft lust att ställa en fråga till fröken Linder. Nu finner jag tillfälle att komma med den. — Men hur kunde ni entusiasmeras af den idéen att skriva en roman öfver de ekonomiska fluktuationerna med jobberi och krascher? Det är liksom inte likt er.

— Ämnet har intresserat mig länge, svarar fröken Linder. Det är ju så underbart detta: först de stigande konjunkturerna, likadant öfver hela världen, så oron för ett omslag som blir allt starkare, och slutligen ovädret öfver oss.

— Ni måste ha kommit dessa förhållanden nära in på lifvet?

— Ja, det var så, ser ni, säger då författarinna ifrigt, men hejdar sig förskräckt: Detta är väl ingen intervju?

Jag skrattar.

— Hvad tror fröken Linder själf?

Fröken Linder medger, att hon hade liksom en svag och rädd aning, att så kunde vara förhållandet. Och så får jag ingenting veta om modellerna till "Guld", mer än att hon studerat bankrapporter och börsnotiser och ekonomiska ledare lika tråget och omsorgsfullt som någon sin de gamla luntorna på det k. biblioteket, när hon skref sina romaner: "Mot undergången" och "Jesper Hake", den förra som bekant införd i *Idun*.

— Ja, fröken Linder, detta var ett duktigt hopp från de historiska romanerna. Jag hade annars trott, att ni utvalt dem som ert fält?

— Å, jag har egentligen skrivit dem, för att jag inte vågade mig på att göra moderna saker genast, sådana äro så mycket svårare och roligare.

— Det visar sig ha varit en nyttig öfning, säger jag. Det är kanske så ni fått den där manligt kyliga objektiviteten öfver den sista romanen. Där är en situation, uppgörelsen mellan hjälten och hans förlofvade, där det förekommer ett par skoningslösa repliker — Vet ni jag reagerade — detta menadt som en komplimang — starkt vid läsningen inför hvad jag kallade manlig cynism!

Det förefaller rätt underligt att minnas detta, och så samtidigt ha författarinna framför sig — mjuk, enkel, anspråkslös, en liten familjekvinna med en just sådans lif, som kommer till sin kunskap genom ekonomiska ledare — Och det är inte förvånansvärdt att hon blir litet förskräckt vid mitt omdöme:

— Nej, menar ni verkligen! Naturligtvis söker jag vara objektiv så långt möjligt.

— Men där är ändå synpunkter, som liksom inte falla oss kvinnor in. Jag tänkte, ni fått de där replikerna jag åsyftar till skänks utifrån.

— Ånej, säger fröken Linder enkelt, det kom, när jag gick här och spekulerade. För resten gläder mig ert omdöme. Jag är själf sällan nöjd med hvad jag skrifer, tycker att det ger så litet af hvad jag känner och ville uttrycka.

Därpå ger hon en antydan om hvad, som ligger bakom hennes böcker, arbete och omarbetning utan att räkna timmarna och utan att sky mödan.

Hon talar så uppriktigt, så rättframt, utan all falsk blygsamhet. Och anspråklöshet, samvetsgrannhet och flit bli också de egenskaper man måste nämna, då man karaktäriserar Ulla Linder som författarinna.

ELIN WAGNER.

FRÅN SCENEN

SOM VÅRT första nummer för det nya året till följd af de många helgdagarna måst pressläggas flere dagar i förväg, kan denna teaterrevy ej omfatta de senaste nyheterna, som nu afton efter afton belysas af rampskenet.

Operans andra symfonikonsert, som upptog den stolta Beethoven-symfonien nr 3, Mozarts A-dur-konsert, med signora Manolita d'Anduaga-Rossetti (en förfärligt tillkrånglad namnserie!) vid pianot, och Webers strålande Euryanthe-förspel m. m., är redan långt i bakgrunden, och Dramatiska teaterns framförande af Dumas "Falsa juveler" hör, trots hr Fredriksons förträffliga Olivier de Jalin och fru Hanssons med intelligent konst spelade Suzanne d'Ange, plus de utsökta toaletterna, redan till det förgångna.

Nu bestå stundens tillbedda gudar af nyårsrevyerna, till hvilkas intellektuella nådegåfvor vi få återkomma i ett följande nummer.

Vi ha nu endast velat visa vår publik bilden af revyernas oldfader, redaktör Emil Norlander, som vid detta årsskifte firar sitt 20-årsjubileum som revydyktare, och lämna härmed ordet åt honom själf, antagande, att ingen kan stå honom närmare, då det gäller det delikata uppdraget att tala om hvad han går för.

Några välvilliga ord om mig själf.

Skrifna vid juletid 1908.

DET ÄR DEN tiden nu, då en revyförfattare inte sofver. Möjligen slumrar han in för ett ögonblick, men äfven under sömnen dansa triåklädda småflickor cakewalk för honom eller sticker någon förargad skådespelare näfven under näsan på honom och säger:

Uppgif lifvidd (under armarna), midjvidd och kjollängd erhåller Ni till Eder figur fullt tillförlitliga, moderna o. eleganta

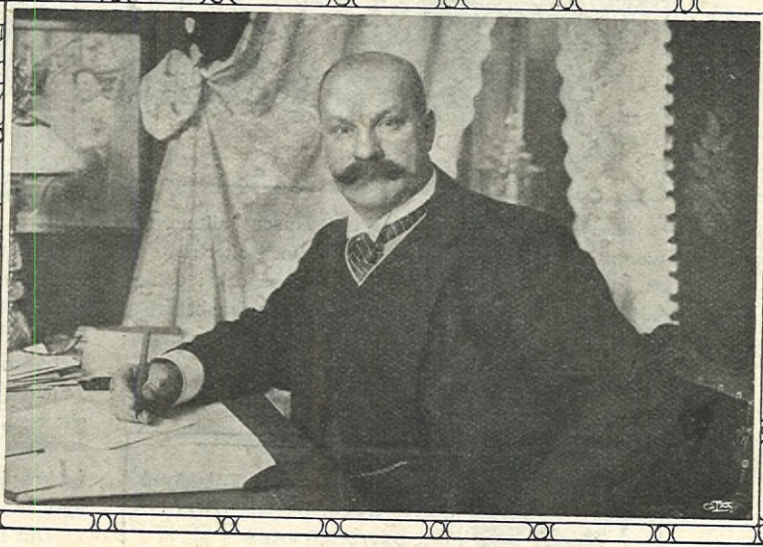
Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: **Blusif** 40 öre, **Kjolmönster utan släp** 50 öre, **Prinsessklädning** 75 öre, **Reformdräkt** 75 öre, **Barndräktmönster** 50 öre, **Kragmönster** (Pellerin) 50 öre, **Kappmönster** 60 öre, **Nationaldräktmönster** 1 kr. Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga.

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af lifvidd insändes till

Mästern Samuelsgatan 43, Stockholm

Iduns Mönsterafd.

EMIL NORLANDER I DIKTARTAGEN. A. BLOMBERG FOTO.

— Hvar är kupletten, människa? . . . Ska jag inte få äta min julgröt, utan att samtidigt behöfva tugga på herrns sega vers!

Eller är det någon skådespelerska, som blixtrar med ögonen och skär tänderna, därför att hon inte fått tillräckligt många vitsar på sin lott.

Och revyförfattaren vrider sig som en metmask på en krok, han stönar och suckar ända tills hans närmaste väcka honom och fråga om han drömde att han var spårvägsdirektör i Stockholms norra.

Och nu skulle det likväl vara den lyckligaste tiden. Arbetet fullbordadt och lönen hägrande. Intima repetitioner med glada impromptun och hemliga, tacksamma, blixtrande ögonkast.

Men det kommer sig väl därpå, kan jag tänka, att man blifvit gammal i gäle och inte låter nybörjarglädjen fara *in's blaue hinein* med en. Se, man har sett olyckor och man kommer inte ifrån, att ett missöde kan fördärfva äfven den som allra mest säker ansedd framgång.

Jag vet ett stycke, som, om det än ej var något

UCH ESTRADEN

snilleverk, i alla fall hade stått sig, om inte en fond i sista scenen hade hakat upp sig. Bakom fonden var en glänsande sluttblå uppställd, men fonden gick inte upp. Man försökte lyfta upp den med händerna och man försökte skära af linorna, men fonden satt där ändå. Publikens blef orolig, troppade af och fick aldrig se sluttblå. Pannkaka.

Jag minnes en revy, i hvilken midt i andra akten en glänsande blomsterbalett dansades. Efter balettens slut var en tablå och vid åsynen af den, trodde publikens att det var slut, reste sig, applåderade, ropade in författaren och — gick. Minst hälften af andra akten fick den aldrig se.

Jag minnes vidare ett första försök att skriva en sommarrevy i 3 akter. Efter andra aktens slut gick publikens, fullt belåten och med den tidningarnes anmälare. Inte en kotte hade en aning om den tredje akten, hvilken spelades enbart för orkestermedlemmar, vaktmästarne och karamellpojken.

Jag minnes en pjäs, som lofvade en glimrande framgång ända till näst sista scenerna. Där sprack den plötsligt. En af de förnämsta medverkande herrarna hade i distraktion gått och sminkat af sig. Han trodde det hela var slut. Lyckligtvis kunde en annan tråkla ihop pjässlutet och framgången kom.

Jag minnes ett stycke, som var annonseradt att gifvas på kvällen och salongen var utsåld, men kostymerna från Berlin uteblefvo. Och tjugu balettflickor utan kostymer, bevare oss!

Man lät trycka affischer om inställt spektakel och en person sändes i väg att klistra upp dem. Då kommo kostymerna . . .

Jag minnes en pjäs med Gustaf Adolfs staty uti. En minut före ridåns uppgång stod dekorationsmålaren och bronserade konungen, medan författaren höll på att måla hästen.

Min plikt är att säga, att dessa missöden mest alltid inträffat under sommarsäsongen och beroende på en hastigt inöfvad, från alla håll sammanräfsad teknisk personal. Södra teatern med dess väl inoljade maskineri är lyckligt befriadt från allt dylikt, men det hindrar icke att en författare kan bli skeptisk. Man har lättare att tro på en otur, när man blifvit varm i kläderna, än i den första ungdomens oförgätliga dagar.

Som t. ex. mitt första stycke, som uppfördes för 20 år sedan på Folkteatern, inte ingaf det oro, inte. Inte kunde det hända några malörer *då* inte. Jag var nästan oförskämdt tvärsäker på mig själf, den gången, där jag satt inklämd midt på en parkettbänk. (Försök nu att få mig in på en parkettbänk vid en min premiär.)

Och när på premiären någon välvillig själ ropade på författaren och det ropet fortplantades, blef jag så begeistrad, att — jag började ropa: författarn! *sjålf*.

Nå, ingen kände mig och när jag ändå aldrig gick upp på scenen. . .

EMIL NORLANDER.

IDUN 1909.

Iduns tjugandra lefnadsår

sammanfaller med det stundande nya året. Under mer än två decennier hafva vi lugnt, men målmedvetet arbetat oss fram till vår numera obestridda rangställning som vårt lands förnämsta litterära och konstnärliga familjetidning. Den bildade svenska allmänheten har uppskattat och stött våra sträfvan. Vi glädja oss nu åt en läsekrets, som i utbredning, homogenitet och kulturnivå söker sin like. Och de som ännu dröjt skola komma.

Svensk, orädd anda har varit, är och förblir vår lösen. Vi stå icke i någon partitjänst — dagspolitiken lämna vi i regel åt sitt värde och åt de "stora kollegorna" — men pröfva personligen hvarje kulturell fråga och taga ställning efter hjärta och öfvertygelse. Alla partier läsa oss; alla böra kunna göra det med någon behållning.

Vårt program för det nya året blir det gamla bepröfvade: vakenhet, allsidighet, rikhaltighet, förnäm, men dock lättfattlig form. Våra förbindelser med snart sagdt alla vårt lands betydande litterära krafter ha aldrig varit fastare slutna. Och i illustrativ fulländning ämna vi som hittills gå framåt nummer efter nummer.

Den fasta redaktionen består allt fortfarande af Johan Nordling som hufvudredaktör och ansvarig utgivare; vid hans sida som medredaktör författa-

ren *Ernst Högman*, på redaktionssekreterarposten den välkända unga författarinnan fröken *Elin Wägner*.

Elsa Törne

kommer att månatligen lämna sina högt uppskattade bidrag; för litteraturafdelningen svara som hittills friherrinnan *Marika Stjernstedt-Cederström* och seminarieadjunkten fröken *Marie Louise Gagner*; fru *Else Grut (Gwen)* samt fröken *Elisabeth Östman* borga för de estetiskt och praktiskt husliga afdelningarna.

En ny kraft och, som vi hoppas synnerligen välkommen sådan ha vi för det nya året förvärfvat i den celebre humoristiske tecknaren och författaren *Torgny Wallbeck-Hallgren*, som under den lofvande rubriken:

Det starka och det sköna

Min spalt, din spalt, alla vackra flickors spalt

Ritad och skriven af Waldeck

utfäst sig att lämna regelbundna bidrag till dagskrönikans skämtsamma behandling med särskild hänsyn tagen till företeelserna inom vår kvinnovärld.

En högtintressant serie med bidrag af våra förnämsta författare öppnas redan i nyårsnumret under den genomgående rubriken:

Mitt första författarskap.

Som bekant utkom för en del år sedan under titeln "När vi började" en samling kåserier från ett antal skönlitterära författare, behandlande deras första steg på den litterära banan. Denna samling var emellertid redan då ganska ofullständig, och vår blomstrande unga litteratur har sedan dess riktats med en mängd nya namn, som förvärfvat vidsträckt sympatier hos vår läsande allmänhet. Tidpunkten har därför nu synt oss inne att söka åvägabringa en kompletterande serie af dylika bidrag till våra författares karaktäristik för att publiceras i *Idun*, och vårt uppslag har mottagits med så lifligt intresse inom författarvärlden, att dess succés redan är glänsande betryggad.

I *romanbiblioteket*, som, omväxlande med den omtyckta *Iduns Hjälprea för Hemmet*, hvarje vecka åtföljer tidningen, publiceras på nyåret

den i vår stora litterära pristäfling nyss prisbelönta romanen "Guld" af

Ulla Linder.

en oemotståndligt gripande skildring ur hufvudsta-

dens moderna affärlif. Härefter följer den med hedersomnämmande utmärkta historiska berättelsen

"Drottning Moi-Même"

af Elisabeth Kuylenstierna-Wenster,

i hvilken den framstående författarinnan ger en färg- och liffull tidsbild af en af våra häfders intressantaste kvinnogestalter, Gustaf II Adolfs gåtfulla dotter, drottning Kristina.

En värdefull nyårsgåfva, som kommer alla våra prenumeranter tillhanda, ha vi ytterligare nöjet att förebåda, i det vi af vår utmärkta danskomponist, Damernas Musikblads välkända utgifvarinna, lyckats förvärfva förlagsrätten till hennes splitternyaste säsongsuccés, hvilka under den gemensamma titeln:

Tre prinsessor

Tre bostonvalser af Ellen Sandels

i ett konstnärligt smyckadt häfte gratis åtfölja ett af *Iduns* januarinumner till *alla fasta prenumeranter*. I insmickrande melodik och rytmiskt behag har tonsättarinnan näppeligen någonsin nått högre än i dessa kompositioner, som vinna ett mera ökad intresse genom den graclösa karaktäristik, de på tonernas språk söka gifva af våra tre populära unga furstinnor: Margareta, Maria och Ingeborg.

"Veckans pristäflan"

— se där slutligen mottot för en ny anordning, genom hvilken vi under 1909 vilja göra vår lifligt senterade afdelning för *Tidsfördrif* än mera omväxlande och efterlängtd. I hvarje vecka skall nämligen meddelas en liten prisuppgift af skiftande art, hvars lösning bör bereda mången angenäm förströelsestund i familjekretsarna, och bland hvars rätta tolkare en hel del värdefulla pris komma att utdelas.

Ännu rätt mycket kunde vara att tillägga om den kommande årgången och våra anstalter för att under densamma allt jämt häfda *Iduns* ställning som nummer ett bland svenska veckotidningar. Men det sagda må vara nog. De, som ej redan känna oss och alltså förut äro våra trogna vänner, kanske nu vilja sluta till. Vi hoppas att de ej skola ångra det.

Prenumeration mottages på posten och hos hvarje bok- och tidningshandlare. Pris för helt år 6: 50, halft år kr. 3: 25 för vanliga upplagan, samt kr. 8: — och kr. 4: — resp. helt och halft år för praktupplagan, postbefordringsafgift inberäknad. Lösnummerpris 12 öre.

SUNDSVALLS ENSKILDA BANK
4 Fredsgatan, Stockholm.
Sparkasseränta 4 1/2 %
Förvaringsfack,
årshyra från 15 kr.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

I tjänstemannahem i Stockholm för 1:sta febr. bildad, hushållsven flicka plats. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Sthlm.

LÄRARINNA, undervisningsvan, musikalisk, får plats på egendom, Stockholms närhet, en elev. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Sthlm.

LÄRARINNA, anspråkslös och barnkär, van att undervisa samt helst något kunnig i sömnad, erhåller på nyåret plats att läsa med en sjuårig gosse, samt därjämte, då så önskas, vara husmodern till hjälp vid förekom. göromål. Svar med foto. och lönepret. till fru Agnes af Sandeberg, Villiegården pr Rydsgård, Skåne.

BÄTTRE flicka 20 å 25 år, kunnig i matlagning, med ordningssinne, barnkär villig att deltaga i alla husliga göromål erhåller genast plats i bättre familj mot hög lön. Svar med betyg och foto. till fru H. Lundholm, Eskilstunaboden, Hesselholm.

MASSAGE. För 2 å 3 månaders behandling (hufvudmassage) fr. och med jan. erhålles anställning. Svar till Aug. Ullgren, Häggatorp, Wedum.

LÄRARINNA önskas mot fritt vivre på nyåret att läsa och spela med en 7-årig flicka. Svar till »K.», Kila, Värmland.

BARNSKÖTERSKA, ordentlig, allvarlig och pålitlig, med godt och vänligt sätt, samt vilja och förmåga att sköta och sysselsätta två små barn, 15 och 4 mån. gamla, erhåller 1 febr. 1909 väl aflönad plats på landet i god familj. Hjälpköterska finnes. Sökanden bör vara 30—35 år gammal och kunna prestera prima rekomm. Ansökan med betyg och foto. sändes till fru A. Petersson, Ljuna, Hogstad.

I enkelt hem på landet önskas på nyåret lärarinna för tre barn i åldern 11, 9 och 7 år. Sökande, som ej får vara under 20 år, bör ha genomgått minst 7-kl. läroverk, vara undervisningsvan och något musikalisk. Svar med rek., foto. och uppgift om löneanspråk till »A. G.», Eksjö p. r.

ANSPRÅKSLÖS frisk flicka får plats den 15 jan. att läsa med 8-årig flicka samt att hjälpa till vid skötseln af 2 mindre barn om resp. 5 och 2 1/2 år. Lön 15 kr. i månaden. Svar till fru Mia Osberg, Gustafslund, Helsingborg.

På egendom i Småland, att tillträda 2 jan., får bildad, hushållsven flicka plats. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Sthlm.

PLATSSÖKANDE

VÄRDINNEPLATS sökes i ett godt och trefligt hem af 25-årig prästdotter med vana i ett hems skötande och betyg från Östmans husmoderskurs. Gärna där barn finnes. Svar till »Jan. 1909», Kristinehamn.

PLATS i bättre familj som hjälp och sällskap önskas af 19-årig landbrukare-dotter. Är något kunnig i matlagning och öfriga husliga göromål, handarbeten, sömnad m. m. Har varit i prästfamilj ett år. Svar till »Familjemedlem», Höganäs p. r.

BILDAD, praktisk flicka, kunnig i matl., bakt., sömnad, handarb. m. m. söker plats. Ordentlig, arbetsam. Svar »Gladlynt», Iduns exp. f. v. b.

BILDAD 19 års enkel barnkär flicka från Skåne, kunnig i matl., van vid husliga bestyr, sömnad, söker plats. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Sthlm.

VÄF- och handarb.-lärarinna, som med höga betyg genomgått såväl Lundinska som H. V. teor. och pr. kurser, önskar plats på nyåret. Svar till »A. E. M.», Kristinehamn p. r.

BÄTTRE flicka, treflig, arbetsam, ordentlig, som genomgått högre elementarläroverk samt Handarb. Väners väf- och skola, en kurs i linnesöm och Lundins kurs, önskar nu plats i en fin familj, helst där barn finnas. Svar »E. T.», Iduns exp.

BILDAD flicka af god familj önskar att mot fritt vivre komma till större herregård eller familj i landsortstad där umgänge finnes för att deltaga i hushållet samt eventuellt vara behjälplig vid barnens vård. Svar till »H. M.», Iduns exp.

22-årig norrländska,

frågar, om det finnes någon fru, som behöfver god hjälp att sköta sitt hem. Har genomgått hushålls- samt handarbetskola, något kunnig i väfnad och klädsömnad samt i öfrigt van vid alla inom hus förekom. göromål. Svar till »Norrländska», Katrineholm p. r.

UNG flicka från godt hem, med goda betyg från 8-kl. läroverk söker plats som lärarinna. Undervisar äfven i musik och handarbeten. Svar till »Ruth», Wadsbro p. r.

20-ÅRIG FLICKA, barnkär, kunnig i enkl. matlagning samt handarbete, önskar plats till den 1 jan. i bättre hem, helst på landet, som hjälp och sällskap eller som barnsköterska. Svar t. »J. R.», Sölvesborg p. r.

ANSPRÅKSLÖS bättre flicka söker plats som husmoderns hjälp. Vackra betyg och rek. Svar »God hjälp», Iduns exp. f. v. b.

Utsökt fin

och af öfverträffad kvalitet är det allmänna omdömet om

Hylins Eau de Cologne 'E. d. C.',

och det med rätta, ty det finnes ingen Eau de Cologne,

som i friskhet, vällukt och varaktighet kan mäta sig med

Hylin's 'E. d. C.'

Kom ihåg det, när Ni nästa gång köper Eau de Cologne. 'E. d. C.' finnes hos alla handlande.

Som sällskap och hjälp

önskar medelålders bättre flicka komma i godt bildadt hem på landet. Svar med pris till »Familjemedlem», Gumaelii Annonbyrå, Malmö.

PLATS som sällskap och hjälp åt äldre dam önskas af f. d. lärarinna, som nys genomgått hushållsskola. Svar märkt »M.», under adress S. Gumaelii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

UNG flicka önskar plats i finare familj. Är villig att deltaga i alla förekommande göromål. Lön önskas! Svar till »A. H. Ö.», Iduns exp.

PLATS som guvernant önskas af 19-årig flicka som innehar afgångsbetyg från 8-kl. elem.-lärv. samt studentbetyg i modersmålet, historia med statskunskap och geografi. tyska och engelska. Svar till Elia Christiernin, Borås

Det milda cremelika lödder som utmärker

Florodol-Tvålen

utgör icke blott substanserna af de utsökta fettsämsen utan därtill balmiskt-antiseptiska essenser af högsta betydelse för hudskönhet, hvarigenom huden blir sammetmjuk, smidig och vacker, hyn ren och klar, hals och händer hvita och mjuka. Högsta utmärkelse: Guldmedalj i Norrköping 1906.

TEKN. A.-BOL. FLORA, GEFLE.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 3-9 JAN. 1909.

SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; kaffelilje med gräddsås och potatis; mjölk; kaffe eller te med giffjar. Middag: Sparrispuré; stekt filé af abborre med citronsås; etre-côtes i vin med brynt potatis och ättiksgurkor; punsch-romaine.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt stångkorf med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Grilljerad buljongskött med potatismos; saftsoppa med klump.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; stekt sill med grädde och lök samt potatis; kaffe eller te. Middag: Köttjärke med konserverade ärtor; rödvinsoppa med skorpor.

ONSDAG. (Trettondedagen). Frukost: Smörgåsbord; stekt rödspotta med spritad potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Afredd buljong med jordärtskockor; hummermajonäs; stekt kalkon med brynt potatis och salader; vingel med krökta bakelser.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; skinkomelett; mjölk; kaffe eller te. Middag: Dillkött på sylt med potatis; mondaminkräm med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; glödstekt sill med potatis; kaffe eller te. Mid-

dag: Brynt hvitkålsoppa med fläckkorf; gräddmunkar med sylt.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; äggrora med blomkål och bräckkorf; mjölk; kaffe eller te. Middag: Korfkaka med skiradt smör; blåbärs-soppa med skorpor

RECEPT:

Stekt filé af abborre med citronsås (f. 6 pers.). 1/4 kg. abborrar, 1 msk. salt, 1 tsk. ättika.

Till panering: 1 ägg, 3 msk. hvetemjöl, 3 msk. fint stötta skorpor.

Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.).

Sås: 1/2 hg. smör, 2 äggulor, 3 dcl. tjock grädde, skal och saft af 1/2 liten citron, 1 tsk. strösocker, 2 msk. förvällad, finhackad persilja.

Till garnering: 1/2 citron i skivfor, persilja.

Beredning: Abborrarna urtagas, sköljas mycket väl och torkas med en fiskhandduk. Hufvudet afskåres och fisken skåres i filer med en spetsig knif. Skinet, ryggen, fenorna och alla småben borttagas. Filerna ingivdas med saltet och ättikan och lågga 1 tim. hvarefter de äro torkas med en duk. Filerna penslas med det uppvispade ägget och vändas i en blandning af hvetemjöl och de stötta skorpor. En tackjämspanna upphettas långsamt och smöret byrnes däri, fiskfilerna läggas och stekas vackert gulbruna på båda sidor. Till såsen skiras smöret i en kastrull, de uppvispade äggulorna och grädden tillsätts, hvarefter såsen får sjuda öfver elden, men ej koka. Såsen afsmakas med citronskallet, citronsaften, sockret och persiljan.

Fisken upplägges på varmt serveringsfat, såsen hälls öfver och anrättningen garneras med persilja och citronskivfor.

Entre-côtes i vin (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. entre-côtes, 1 hg. mager, rökt skinka, 2 msk. smör, 1 tsk. salt, 3/4 lit. buljong, 2 dcl. madeira.

Sås: 1/2 lit. stark, brun buljong, 1 liten morot, 5 persiljestjälkar, 1/2 msk. smör, 2 msk. mjöl, köttsky, salt, socker, hvitpeppar.

Beredning: Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten. Skinkan skåres i strimler och därmed späokas köttet i tåta, jämna rader. Smöret brynes i en stekgryta, köttet lägges och brynes väl på alla sidor, hvarefter det saltas och den kokande buljongen och vinet spädes litet i sänder, och köttet får sedan färdigsteka med tätt slutet lock omkr. 2 tim. Till såsen kokas buljongen med den skrapade och

sönderskurna moroten, samt persiljan, tills buljongen fått god smak, då den silas och skummas. Smör och mjöl sammanfråsas, buljongen och den silade samt skummade köttjusen tillsättes litet i sänder, hvarefter såsen får koka 15 min. Den afsmakas med kryddorna och mera vin tillsättes, om så önskas.

Punsch-romaine (f. 6 pers.). Vaniljglace: 3 äggulor, 5 gr. strösocker, 4 dcl. tjock grädde, 2 msk. vaniljsocker.

Hallonglace: 1 kkp. hallonsylt, eller kompott, 50 gr. strösocker, 3 dcl. vatten, 1/2 dcl. sherry, skal och saft af 1/2 citron (karmmin).

Grädde: 2 dcl. tjock grädde, 1 kkp. jordgubbsylt.

Beredning: Äggulorna röras med sockret 1/4 tim. Grädden kokas upp med vaniljsockret och tillsättes de röda äggulorna under stark vispning. Krämen hälls åter i kastrullen och får under fortsatt vispning sjuda, då den upphälles och vispningen fortsättes, tills krämen är kall. Den slås därefter i glaemaskin och fryses omkring 10 min. Hallonen passeras, blandas med sockret, vattnet och det rina citronskallet, citronsaften och sherry samt fryses. (Om så önskas färgas glaen, innan den fryses, med litet karmmin.) Strax innan punschen skall serveras, upplägges den i vida champanjglas, först en skivfa vaniljglace, därefter en skivfa röd hallonglace. Sist garneras punschen med den till hård skum slagna grädden och öfverst jordgubbarna med sin sås.

Afredd buljong med jordärtskockor (f. 6 pers.). 1 lit. jordärtskockor, 1/2 lit. vatten, 1 tsk. salt, 1 msk. smör, 3 msk. mjöl, spadet af jordärtskockorna, 1 1/2 lit. efterbuljong, salt, hvitpeppar, socker, 2 äggulor.

VÅRGÅRDA

(Kungl. Hofleverantör)

HAFREGRYN • HAFREMJÖL

Vid beredningen bortslapas icke - såsom ofta sker för att gifva grynen hvitare färg - den gulaktiga, näringsrika proteinhinnan. Genom bevarande af denna blifver gröten mera näringsrik, fäsmakande och fast (ej lös och slemmig).

Obs. Den extra kvalitén i paketerna.

sönderskurna moroten, samt persiljan, tills buljongen fått god smak, då den silas och skummas. Smör och mjöl sammanfråsas, buljongen och den silade samt skummade köttjusen tillsättes litet i sänder, hvarefter såsen får koka 15 min. Den afsmakas med kryddorna och mera vin tillsättes, om så önskas.

Beredning: Jordärtskockorna sköljas väl och skrapas under rinnande vatten. De läggas sedan i ättikblandadt vatten (1 msk. ättika till 1 lit. vatten) och litet hvetemjöl strös öfver, för att de skola blifva hvita. Efter 1 tim. påsätts de i kokande, saltadt vatten och få koka, tills de äro mjuka, då spadet genast afhålls. Smör och mjöl sammanfråsas, jordärtskockspadet tillsättes litet i sänder jämte buljongen, hvarefter soppan får koka under rörning i 10 min. Den afsmakas med kryddorna.

Äggulorna uppvispas i soppskålen och soppan ihålles under kraftig vispning. Jordärtskockorna läggas och soppan serveras om så önskas med ostmörsgåsar.

Stekt kalkon (f. 6 pers.). 1 kalkon (3 1/2 kg.), 2 mandelbröd, 2 msk. smör, 1 kkp. mjölk, 1/2 msk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar, 2 hg. späck.

Till stekning: 2 msk. smör (40 gr.), 1 lit. svag buljong eller kokande vatten.

Sås: 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 2 msk. hvetemjöl, köttsky, 1/2 dcl. tjock grädde.

Beredning: Kalkonen plockas och svedes öfver sprit- eller gaslåga samt puttas mycket väl. Den uppskåres och inålfvorna tagas ur, fötterna skåras af vid knäleden, hals och vingar luggas af. Muskelmagen uppskåres och sköljes väl tillika med hjärtat och levern. Kalkonen tvättas väl in- och utvändigt med ljunt vatten, hvarefter den torkas och ingides med kryddorna. Mandelbröden bestrykas med smöret, doppas i mjölken och instoppas i kalkonen, som därefter sys igen, uppsättes och belägges med tunnt skurna späckskivfor, hvilka fastbindas med segelgarn, förut doppadt i kokande vatten. Smöret smältes i en stekgryta, kalkonen lägges med bröstet upp, muskelmagen, hjärtat och levern läggs likaledes i grytan, och litet af den kokande buljongen tillsättes. Kalkonen får därefter steka med tätt slutet lock omkring 2-3 tim., under det den öfveröses hvar tionde minut, vändes och spädes litet i sänder.

Kalkonen skåres och garneras med grönsad och brynt potatis.

Köttskyn silas och skummas noga, smör och mjöl sammanfråsas, köttjusen tillsättes litet i sänder, hvarefter såsen får koka 10 min., den tjocka grädden tillsättes och såsen får ett uppkok samt afsmakas.

Krämen hälls åter i kastrullen och får under fortsatt vispning sjuda, då den upphälles och vispningen fortsättes, tills krämen är kall. Den slås därefter i glaemaskin och fryses omkring 10 min. Hallonen passeras, blandas med sockret, vattnet och det rina citronskallet, citronsaften och sherry samt fryses. (Om så önskas färgas glaen, innan den fryses, med litet karmmin.) Strax innan punschen skall serveras, upplägges den i vida champanjglas, först en skivfa vaniljglace, därefter en skivfa röd hallonglace. Sist garneras punschen med den till hård skum slagna grädden och öfverst jordgubbarna med sin sås.

Kalkonen skåres och garneras med grönsad och brynt potatis.

Köttskyn silas och skummas noga, smör och mjöl sammanfråsas, köttjusen tillsättes litet i sänder, hvarefter såsen får koka 10 min., den tjocka grädden tillsättes och såsen får ett uppkok samt afsmakas.

Kalkonen skåres och garneras med grönsad och brynt potatis.

Köttskyn silas och skummas noga, smör och mjöl sammanfråsas, köttjusen tillsättes litet i sänder, hvarefter såsen får koka 10 min., den tjocka grädden tillsättes och såsen får ett uppkok samt afsmakas.

Krökta bakelser (f. 12 pers.). 212 gr. godt smör, 375 gr. hvetemjöl, 105 gr. strösocker, 1 äggula. Till pensling: 1 ägghvita.

Till garnering: 4 syltade apelsinskal, 50 gr. sötmandel.

Beredning: Smöret tvättas och vattnet arbetas ur väl. Mjölet siktas på bakbordet och smöret fördelas i flockar i mjölet. Sockret och äggulan tillsätts och alla ingredienserna arbetas tillsammans med fingerspetsarna. De genast välles ut att bli kall. Den utkastlas därefter till en kaka af 2 mm. tjocklek och utskåres med sporre till bakelser, 3 cm. breda och 8 cm. långa. Dessa öfverpenslas med uppvispad ägghvita och beströs med de fint hackade apelsinskalen och mandeln. De läggas därefter öfver krökta plåtar och gräddas i god ugnsvärme.

Hafremjölsvälling (f. 6 pers.). 1 dcl. »Lejonets» hafremjöl (knappt), 1/2 lit. vatten, 1 1/4 lit. mjölk, salt, socker.

Beredning: Mjölet utröres med vattnet och får stå att svälla omkr. 1 tim. eller öfver natten. Mjölken får koka upp, afredningen tillsättes och vällingen får under rörning koka 1/2 tim. Afsmakas med salt och socker.

Skinkomelett (f. 6 pers.). 1 hg. rökt skinka, 1 tsk. smör.

Äggstanning: 3 ägg, 2 kkp. gräddmjöl.

Beredning: Skinkan skåres i fina färingar. Smöret smältes i en omelettform, skinkan lägges och fräses väl. Till äggstanningen vispas äggen och gräddmjölen väl tillsammans och hälls på skinkan, hvarefter omeletten insättes i ugnen att gräddas till den fått en vacker ljusbrun färg. Serveras som frukosträtt.

Äggrora med blomkål (f. 6 pers.). 1 blomkålshufvud, 1 lit. vatten, 1/2 msk. salt.

Äggstanning: 6 ägg, 4 kkp. gräddmjöl.

Till kastrullen: 1 msk. smör (20 gr.).

Beredning: Blomkålen rensas på vanligt sätt och får ligga i ättikblandadt vatten 1 tim. Den påsättes i kokande saltadt vatten och får koka tills den är mjuk, då den upptages och fördelas i små stycken.

Äggen vispas väl med mjölken. Smöret smältes i en kastrull med flat botten, äggblandningen hälls däri och blomkålen lägges. Äggstanningen omröres försiktigt öfver svag värme, men får ej koka eller saltas, ty den blir därigenom vasslig. När äggroran stadgat sig, upplägges den på varmt serveringsfat och garneras med persilja samt serveras till kött eller bräckt korf.

Äggen vispas väl med mjölken. Smöret smältes i en kastrull med flat botten, äggblandningen hälls däri och blomkålen lägges. Äggstanningen omröres försiktigt öfver svag värme, men får ej koka eller saltas, ty den blir därigenom vasslig. När äggroran stadgat sig, upplägges den på varmt serveringsfat och garneras med persilja samt serveras till kött eller bräckt korf.

Äggen vispas väl med mjölken. Smöret smältes i en kastrull med flat botten, äggblandningen hälls däri och blomkålen lägges. Äggstanningen omröres försiktigt öfver svag värme, men får ej koka eller saltas, ty den blir därigenom vasslig. När äggroran stadgat sig, upplägges den på varmt serveringsfat och garneras med persilja samt serveras till kött eller bräckt korf.

Äggen vispas väl med mjölken. Smöret smältes i en kastrull med flat botten, äggblandningen hälls däri och blomkålen lägges. Äggstanningen omröres försiktigt öfver svag värme, men får ej koka eller saltas, ty den blir därigenom vasslig. När äggroran stadgat sig, upplägges den på varmt serveringsfat och garneras med persilja samt serveras till kött eller bräckt korf.

Äggen vispas väl med mjölken. Smöret smältes i en kastrull med flat botten, äggblandningen hälls däri och blomkålen lägges. Äggstanningen omröres försiktigt öfver svag värme, men får ej koka eller saltas, ty den blir därigenom vasslig. När äggroran stadgat sig, upplägges den på varmt serveringsfat och garneras med persilja samt serveras till kött eller bräckt korf.

SWEDISH LADY who has lived 17 years in England receives paying guests in her comfortable »Board Residences» close to Hyde Park. Central situation. Excellent references. Only English spoken. Apply Miss Myrin, 29 Queen's Garden's, Lancaster Gate, London W

INACKORDERINGAR mottages i prästgård på landet. Svar till »Husmoder», Lidköping p. r.

Se hit!

I ett lugnt hem i härlig skogstrakt, nära järnvägsstation och större stad, där skicklig nervspecialist finnes att tillgå, emottages nervösa personer. Svar till »H. F.» Norrköping p. r.

PARIS. Famille française reçoit quelques pensionnaires désirant apprendre le français. Houtés références en Suède. M. mes Lehman, 10 rue Scheffer.

NORRA Inack:Byrån, ansk. platser åt lärarinnor, vårdinnor, sällskaps-, kontors-, hushålls-, barnfröknar. Malm-skillsnads g. 27, Sthlm.

Hvad är
LEBIG'S
KÖTTEXTRAKT?

Jo, endast af bästa oxkött framställd, starkt koncentrerad buljong!

Rätt använt är det synnerligen bekvämt & ett medel till stor besparing i hushållet. Bästa & verk sammaste tillsats att därmed förbättra & krydda alla slags kött-rätter, kött-soppor & grönsaker.

Partiförsäljare endast
A. B. Otto Dahletröm & Comp., Stockholm.

WOLKES Levereras å de flesta 1:a klassens restauranter.

CALORIC Telefon 439

GUST. WOLKE Priskuranter på begär.

Fosterbarn!
För dem, som önska ett fosterbarn, kan anvisning lämnas på en liten ettårig, frisk och snäll gosse, som är i stort behof af föräldravård. Uppljysningar lämnas af föreståndarinnan för Vaxholms sjukhus. Rikst. telefon.

Handväfda Linneväfnader.
Duktyger, handdukar, lakanslärft, näddukar m. m. köpas bäst och billigast från Kungsäters Linneväfveri, Kungsäter. Katalog och prover gratis och franko.

Göteborgs Privata Handelsinstitut,
Föreståndare: Benno Rosenbund.
Göteborg, Viktoriagatan 3. Tel. 24 40.

Göteborgs främsta enskilda läroverk för merkanitila ämnen och främmande språk. 14 lärare; för språk infödda. Elever med folkskolebildning, från högre skolor, med realskole- och studentexamen emottagas.

Års- och terminskurser.
Vårterminen börjar d. 14 januari.
Begär prospekt och årsberättelse.

Pilot-Pläster
är ett öfverträffadt medel mot influensa, reumatism, hosta, astma samt smärtor i bröst, rygg, kors och höfter.
Verkar genast smärtstillande samt lugnar nerverna.

Dramatiska Teaterns Lotteri.
Till 25:e dragningen säljas hela lotter, äfven delaktighetsbevis: 1/5 lott 6: 50, 1/4 8: 25, 1/8 1: 65, 1/10 1: 35 mot förut insänd likvid.
Vid köp af flere bevis erhållas olika nummer. Teaterobligationer köpas eller tagas i likvid.

Svenska Affärsbyrån,
Malmskillnadsgatan 26, Stockholm.
Rikstel. 17 55. Allm. tel. 183 88.

Rodenstamska Slöjd- och Hushållsskolan, Hudiksvall.
Husmoderskurs. Skolkösklärrinnekurs. Slöjdlärrinnekurs.

Landets främsta
litterära och konstnärliga illustrerade familjetidning **IDUN**
bör ej saknas i något hem. Priståflingar hvarje vecka. Helt år 6: 50, halft år 3: 25, lösnnummer 12 öre.
Prenumerera i god tid.

19 IDUN 09

Mondamin.
Majsprodukt. Det bästa för varma mjölkpuddingar. Se beskrifningen, som åtföljer hel- och halfskålpundspaketet (eng. vikt). Finnes att köpa öfverallt. Mondamin är så gifvande, att endast ringa mängd åtgår till en pudding.

Bästa och billigaste musikalien
erhålles genom
Damernas Musikblad,
utgifvet af Ellen Sandels.

Utdrag ur pressen:
»Dess publik är så stor att detta Musikblad redan fyller sin plats med heder i vår svenska musiklitteratur.»
»Den energiskt och intressant skötta tidningen har i öfverraskande grad lyckats realisera sin plan, att söka höja smakten genom att inblanda allt större doser värdefull musik.»
Aftonbladet.
Pris 1/2 år 6 kr. 50 öre, 1/2 år 4 kr., 1/4 år 2 kr. 25 öre. Pren. å hvarje postanstalt och vilordnad bokhandl i riket, samt från exped. Kungsgatan 13, Stockholm.

Lättantändliga veckor
enligt sv. pat. N:o 16705

Lijeholmens Stearinfabriks A.-B.
Kungl. Hofleverantör, Stockholm.

FABRIKSMARKE

Lektioner i Linnesömnad
(äfvén blusar, barnkläder m. m.)
Praktisk metod utan träckling.
Hvarje elev disponerar en symaskin.
Karin Egnér, Eva Egnér, Styrmanng. 21, II. Rikst. 3530. Allm. T. 21004.